

НЕЗАЛЕЖНАЯ
ГАЗЕТА

№ 21 (858) 4 чэрвеня 2014

www.nn.by

Наша Ніва

П Е Р Ш А Я Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў маі 1991. Выдавец: Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы». Выходзіць штотыднёва, у серады

Дразды №2

Як чыноўнікі атрымалі зямлі на

\$10 000 000

Расследаванне «НН» — старонкі 3—7.

СЯРГЕЙ ПУДЗІН

In memoriam

Памёр Генадзь
Бураўкін

«Ён мог стаць беларускім
Бразэўскасам».

Старонка 11.

Палітыка

Лябедзька ідзе
ў прэзідэнты

Палітыка пераабралі
кіраўніком АГП.

Старонка 8.

Здарэнні

Смерць
на веладарожцы

Начное катанне на ровары
скончылася трагедыяй.

Старонка 10.

Літаратура

Прэмію Гедройца
атрымаў Бабкоў

Урываў з рамана
«Хвілінка».

Старонка 13.

Канечне падпісвайся!

«Наша Ніва»
з'яўляецца ў кіёсках
у Мінску ў сераду
ад абеду,
у рэгіёнах —
у чацвер. На газету
можна
і падпісацца — глядзі
старонку 2.

З Данбаса пайшоў «Груз 200»

Пад кантролем баевікоў застаюцца Данецк і Луганск.

Сітуацыя ва Украіне стабілізавалася — але гэта стабільнасць, пра якую дактары кажуць «стан стабільна цяжкі».

Расія не адключыла з 2 чэрвеня газ, як пагражала. Відаць, не захацела страшыць Еўропу, каб тая сама не злезла з расійскага газавага кручка. Еўракамісія і без таго рэкамендавала краінам ЕС спыніць будаўніцтва газоправода «Паўднёвы паток».

На расійска-ўкраінскіх перамовах пры пасярэдніцтве еўракамісара па энергетыцы немца Этынгера наменціўся кампраміс. Цана складзе ад 350 да 380 даляраў за куб. Гэта не 485, якія Расія патрабавала адпачатку. Але і не 170, за якія атрымлівае Беларусь. А значыць, газавая труба па-ранейшаму будзе ўдаўкай на шыі ўкраінскай гаспадаркі.

У Данбасе працягваюцца ваенныя дзеянні абмежаванага маштабу. Пад кантролем баевікоў застаюцца Славянск, Краматорск, большая палова Луганшчыны.

У аўторак ўкраінскія дэсантнікі і Нацыянальная гвардыя штурмавалі Чырвоны Ліман. З ўкраінскага боку загінулі двое, 15 жаўнераў паранена. У баевікоў страты большыя: яны самі прызналі пяцёра забітых.

Горача было і ў Луганску. У панядзелак тэарысты пачалі штурм рэгіянальнага камандавання

На рэфрэжыратары намалявалі крыжы і лічбы «200»

МАРЬЯ ТУРЧАНКОВА

26 мая ўкраінскія дэсантнікі знішчылі не менш чым 55 баевікоў, што спрабавалі захапіць аэрапорт Данецка.

Данбас чакае міру

«Чырвоны Ліман ужо вызвалілі. Ура! Хутка і мы. Слов'янск — це Україна!!! Слава Україні!!!» — такі твіт апублікавала ў аўторак українка са Славянска Аппа Korovchenko @anjutka_appa.

ўкраінскіх пагранічнікаў. Унутры гэтай вайсковай часткі абараняюцца 130 байцоў. Украінскія самалёты знішчылі два мінамёты, якімі былі ўзброеныя нападнікі.

Мяжа і памежнікі — гэта самае ўразлівае месца для ўкраінскай арміі. Генералы прызнаюць, што пагранцы аказаліся, фактычна, на занятай ворагам тэрыторыі. Дасылаць ім сухапутную падмогу рызыкаўна, бо лёгка нарывацца на засаду ці аказання ў атачэнні. Але і зняць пагранічцы не здымеш, бо тады ручайкі зброі праз украінскую мяжу ператворацца ў патокі.

Расійскія СМІ бясконца гавораць пра «апалчэнцаў», «мірнае насельніцтва», «бандэраўцаў», тады як поўным ходам ідзе «гібрыдная вайна» — вайна без абвешчання вайны, малымі сіламі. ЗША на мінулым тыдні адмовіліся надаць Украіне ваенную дапамогу, зброю. Гэта такі сігнал

Лукашэнку запрасілі на інаўгурацыю Парашэнкі

Новаабраны прэзідэнт Украіны прынясе прысягу на вернасць ўкраінскаму народу 7 чэрвеня. Пуціна на цырымонію не запрашалі. А вось кіраўніка Беларусі — запрасілі. Ці ён паедзе, пакуль невядома.

Лічбы на сэрцы

181 чалавек загінуў у выніку баявых дзеянняў на Данбасе.

Маскве — мы хочам, каб украінцы самі вызначалі свой лёс, але са зброяй на вашы граніцы не пасунемся. Але гэта фактычна развязвае рукі Маскве. Стрымлівае Крэмль толькі неакрэслена іміджавая шкода.

Украінская армія робіць тое, чаго ніхто ў краіне не хацеў — вучыцца ваяваць у рэальных умовах, той састарэлай савецкай зброяй, якую мае. Усё часцей украінцы ўжываюць авіяўдары.

Расійскія СМІ працягваюць татальную кампанію хлусні і дэзынфармацыі. Расійская журналістка Марыя Турчанкова апублікавала ў інтэрнэце шакуючы рэпартаж, як яна суправаджала да мяжы з Расіяй рэфрэжыратар, на бартах якога былі намаляваны крыжы і напісана вялікімі лічбамі «200». Гэта ў трунах везлі на радзіму 31 расійскага афіцэра. Усе яны загінулі пры спробе захапіць аэрапорт Данецка. «Ніводзін расійскі тэлеканал не паведаміў, што 31 грамадзянін Расіі загінуў 26 мая ў Данецку», — узрушана піша журналістка. Яна прыводзіць прозвішчы забітых — сярод іх аказаўся вядомы інструктар Цэнтра спецыяльнага назначэння ФСБ Расіі Сяргей Ждановіч.

«Ніхто не патлумачыў, дзея чаго яны загінулі, — піша расійская журналістка, — як трапілі на гэтую вайну, хто раздае зброю і хто сустракае труны з наклейкамі ДНР».

Мікола Бугай

Сцісла

Колькасць зуброў вырасла ў тры разы

На тэрыторыі Белагэжскай пунчы знаходзяцца 1 134 асобіны гэтай жывёлы. За апошнія 20 гадоў колькасць зуброў у Беларусі павялічылася больш чым утры.

358 прастытутак

Столькі затрымалі ў Мінску падчас чэмпіянату свету. З іх 199 прапаноўвалі свае паслугі праз інтэрнэт, 132 былі затрыманыя на вуліцах і аўтастрадах, 27 — у гатэлях і начных клубах. Амаль усіх прыцягнулі да адміністрацыйнай адказнасці ў выглядзе штрафу ці адміністрацыйнага арышту.

Чума не здаецца

Новыя ўспышкі афрыканскай чумы свіней зарэгістраваны ў Польшчы і Смаленскай вобласці Расіі. У сувязі з гэтым Міністэрства сельскай гаспадаркі Беларусі папярэджвае пра недапушчальнасць увозу свініны з небяспечнай тэрыторыі.

Прэс-службу Лукашэнкі ўзначаліў Андрэй Папоў

Ён ураджэнец Брэста, выпускнік Лінгвістычнага, зрабіў кар'еру ў МЗС. Сяргей Пелюшкewіч, які кіраваў прэс-службай прэзідэнта з лютага 2013 года, перайшоў на пасаду намесніка галоўнага рэдактара газеты «Советская Белоруссия».

Найлепшы фільм у гісторыі кіно

У апытанні чытачоў часопіса Empire паўдзельнічала 250 тысяч чалавек. Пальма першынства дасталася карціне «Зорныя вайны: Эпізод 5 — Імперыя наносіць зваротны ўдар», другое і трэцяе месцы заваявалі «Хросны бацька» і «Цёмны рыцар» адпаведна, чацвёртае месца ва «Уцёкаў з Шоўшэнка», пятае у «Крымінальнага чытва».

ЯМ

Рэкамендуем

Вена, Браціслава, іх музеі і мастакі

Падарожныя нататкі Аляксея Ластоўскага

Самае чытанае на nn.by за 28 мая — 3 чэрвеня

- Лукашэнка: Пасля Украіны ўся гэтая разара палезе да нас
- Цэнтр Мінска зноў заталіла: пад вадой 11 вуліц - фоты
- Антытэрарыстычная аперацыя ў аэрапорце Данецка - відэа
- Андрэй Герашчанка: «Беларусы — не рускія» — гэта антынацыянальны пачынак, а межы Расіі будуць пашырацца

- Мама з малалетнім сынам выйшлі на Кастрычніцкую плошчу з плакатам «Смерць крэмлёўскім акупантам» - фотафакт

- Што будзе, калі пакажыцца пінгвіна - відэа

- Дачка Бруса Віліса пратэстуе супраць Instagram аголенымі грудзямі - фотафакт

- Крым: ехаць ці не гэтым летам?

- Лукашэнка: Людзі бегаюць «дай свініны»

- Прэм'ер Мядзведзеву запосціў фотаздымак «дахі Мінска» — фота

Не ўсё ў жыцці апошні раз

Падпіскі праз Рэдакцыю больш не будзе, падпісвайцеся праз пошту!

- 8 гадоў мы ажыццяўлялі падпіску праз Рэдакцыю. Мы завялі тую сістэму, калі нас выгналі з «Белпошты» і кіёскаў, і захоўвалі, нават калі нас вярнулі ў каталогі.
- На сёння нам выгадней стала пра-

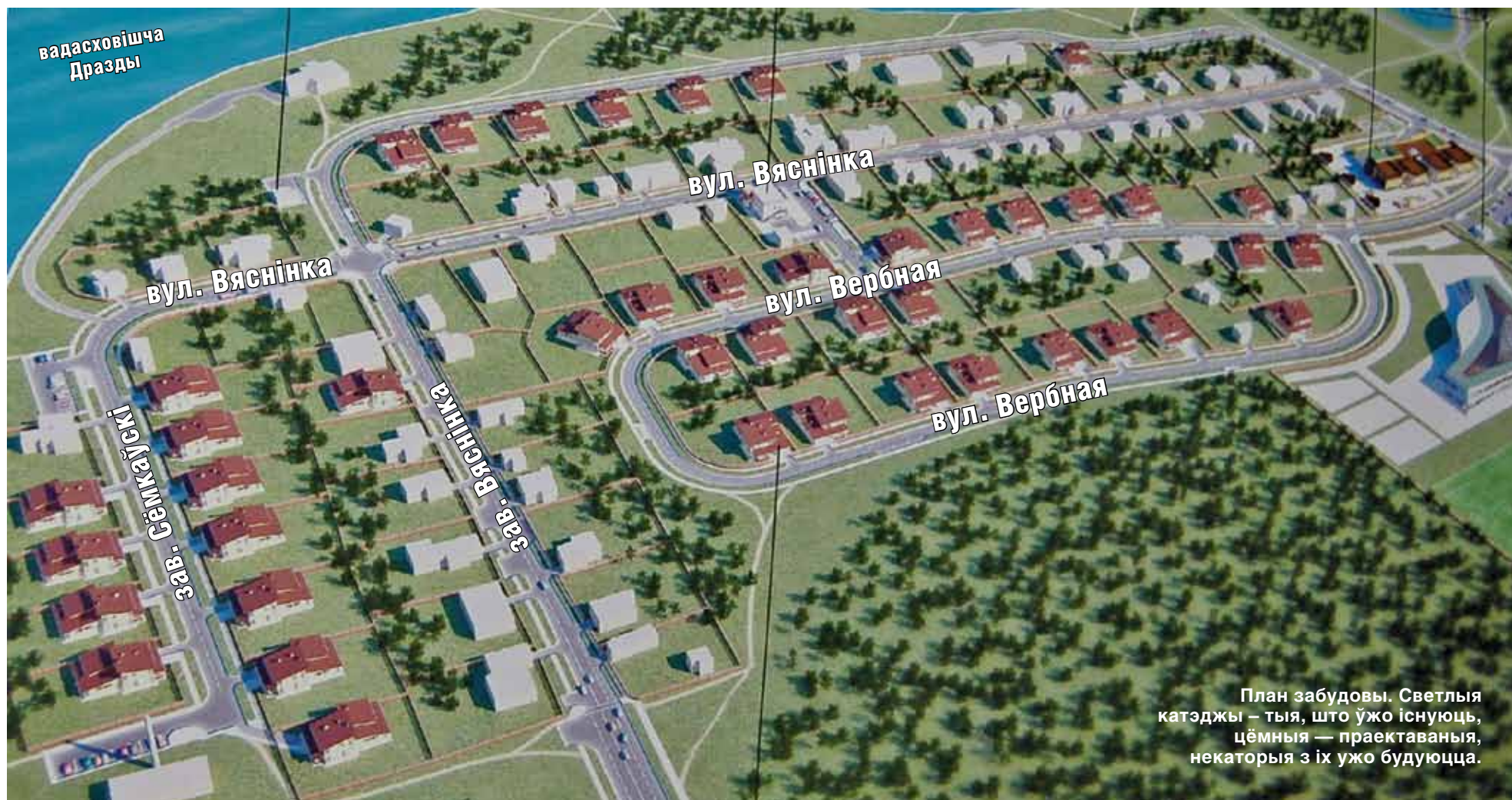
цаваць праз «Белпошту». Каб эфектыўна выкарыстоўваць кожную капейку, мы спыняем падпіску праз Рэдакцыю. Падпісавца зараз можна будзе толькі на пошце, на любой пошце.

Індывідуальная падпіска
(індэкс у каталозе — **63125**) —
30 000 руб./месяц

Для прадпрыемстваў
(індэкс — **631252**) —
36 000 руб./месяц

Вяснінка побач з Драздамі:

высокія чыноўнікі атрымалі зямлі на \$10 мільёнаў

«Наша Ніва» вяртаецца да тэмы выдзялення зямлі ў мінскім раёне Вяснінка. Гэта элітнае месца на беразе вадасховішча, за кіламетр ад пасёлка Дразды, дзе ў пачатку 2000-х пабудавалі сабе катэдзжы людзі, набліжаны да Аляксандра Лукашэнкі — адпапчэніка Віктара Шэймана да асабістай доктаркі Ірыны Абельскай і мільянера Юрыя Чыжа. «Зона лаяльнасці» да кіраўніка дзяржавы год за годам пашыралася, аднак урэшце месца для забудовы ў Драздах скончылася.

Новае пакаленне наменклатурнай эліты магло б застацца без жыллёвага бонуса. Аднак цяпер кватэрнае пытанне міністраў вырашылася — ім дазволілі асвойваць Вяснінку.

Палацы замест развалюх

Папярэдняя публікацыя пра «новыя Дразды» была надрукаваная ў «Нашай Ніве» №11 за 19 сакавіка 2014 года. Цяпер нам сталі вядомыя новыя падрабязнасці.

Нагадаем, што некалькі дзясяткаў хат вёскі Вяснінка былі ўключаныя ў склад Мінска

40 гадоў таму. За гэты час цана на зямлю істотна вырасла, і карэнныя жыхары пачалі прадаваць свае надзелы. Ад багаццяў, ахвотных пабудавать сабе катэдзжы на месцы развалюх, яны атрымлівалі па \$300—600 тысяч.

Рэвалюцыйныя змены прыйшлі ў жыццё вяснінцаў у пачатку 2013 года. На грамадскае абмеркаванне быў вынесены праект рэканструкцыі Вяснінкі. Асноўная яго сутнасць — з'яўленне каля 40 новых участкаў. Прычым некаторыя з іх мусілі паўстаць ля самага берага вадасховішча.

Нязгуду мясцовых жыхароў, у многіх з якіх для новага будаўніцтва забралі агароды, мінскія ўлады праігнаравалі. Затое пакінулі «інтрыгу»: каму дастануцца новыя участкі?

Толькі шматдзетныя

Па агульным правіле, вызначаным прэзідэнцкім указам №667 ад 27 снежня 2007 года «Аб канфіскацыі і перадачы зямельных участкаў», участкі пад будаўніцтва выдзяляюцца павыніках аўкцыёнаў. У Мінску выключэнне зроблена

толькі для шматдзетных сем'яў, якім зямля можа выдавацца без таргоў. Што праўда, на аўкцыёны ў такой сітуацыі звычайна трапляе толькі «неліквід», ад якога адмовіліся шматдзетныя. Да адкрытых таргоў участкі ў Вяснінцы так і не дайшлі. Зрэшты, з носам засталіся і вялікія сем'і.

Зямлю між сабой падзяліла лукашэнкаўская эліта. Як такое магло здарыцца? Ніводзін з юрыстаў, да якіх звярталася «НН», не змог нават тэарэтычна абгрунтаваць такую схему раздачы участкаў.

Больш за тое, выявілася, што на час правядзення грамадскіх слуханняў усе участкі, апроч трох, ужо былі... раздадзеныя!

Скурны інтарэс

Права на пажыццёвае валоданне зямлёй і перадачу яе ў спадчыну новыя жыхары Вяснінкі атрымлівалі праз рашэнні Мінгарвыканкама. Адно з першых было падпісана 10 лістапада 2011. Надзел быў выдзелены...

старшыні Мінгарвыканкама **Мікалаю Ладуцку**. 14 сотак

элітнай зямлі ад арганізацыі, якую ўзначальваеш сам, — надзвычай выйгрышная схема.

Ці меў Ладуцка патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоваў? У ягонай афіцыйнай біяграфіі на сайце інфармацыйнага агенцтва БелТА не пазначаны сямейны статус. Паводле інфармацыі на інтэрнэт-форумах, кіраўнік Мінска мае адну дачку, прычым тая вучыцца за мяжой — ці то ў ЗША, ці то ў Вялікабрытаніі. Зрэшты, гэта толькі чуткі. Так ці інакш, але трохпакаёўкі плошчай амаль 100 м², у якой жыве Ладуцка, яму хапае за вочы.

Зрэшты, па падобнай схеме мінскі мэр засяляўся і ў цяперашнюю кватэру на вуліцы Чарвякова. Гэты дом узводзіла Упраўленне капітальнага будаўніцтва Мінгарвыканкама. А кіраўніком гэтай установы ў сярэдзіне 2000-х якраз і быў Мікалай Ладуцка.

Квартал на вуліцы Чарвякова, дзе пакуль што жыве мэр — унікальны для Мінска. Гэта бадай адзінае месца ў сталіцы, дзе выпадковы госць нават не можа зайсці ў двор. З усіх бакоў квартал абнесены высокім плотам, а месцы заезду аўтамабіляў на паркоўку замкнёныя на ключ.

А ў Вяснінцы мэр абраў сабе месца на першай берагавой лініі, за 100 метраў ад вадасховішча. Раней ягоны надзел быў агародам іншых жыхароў. Было вырашана пракласці сюды дарогу. Праціснуць яе паміж хатамі не ўдалося, таму жыхароў аднаго дома давалася адсяліць, выплаціўшы ім кампенсацыю.

Першая берагавая лінія

Тэрыторыю ля вадзі пачалі будаваць яшчэ ў 2007 годзе, калі дазвол на будаўніцтва атрымаў

мільянер і сябар Аляксандра Лукашэнкі **Аляксандр Шакуцін**. З цягам часу збоку падсяліліся тэнісны трэнер і іншы сябар Лукашэнкі **Сяргей Цяцерын**, а таксама савецкі біятланіст **Сяргей Булыгін**. А ў пачатку 2011 участка атрымала тэнісістка **Вікторыя Азаранка**. Яе катэдзж таксама ўжо дабудаваны, але гаспадыня з'яўляецца ў ім рэдкая.

Як размеркавалі астатнія пяць самых прэстыжных участкаў ля вадзі?

...Некалі мы звярталі ўвагу, што Пятро Пракаповіч — адзіны чыноўнік з вышэйшай наменклатуры, хто здолеў атрымаць адразу два элітныя участкі. Катэдзж у Драздах віцэ-прэм'ер пакінуў сыну, а сам адхапіў яшчэ і дом за «Мінск-Арэнай», побач з папчэнікамі па Нацбанку і — магчыма — беглым кіргіскім прэзідэнтам Курманбекам Бакіевым (пацвярджэння мы не атрымалі). Але, як выявілася, тым жа шляхам пайшла і пераемніца Пракаповіча на пасадзе старшыні Нацбанку.

Надзея Ермакова неаднаразова заклікала да сіціласці. Яе парада беларускім жанчынам насіць адныя туфлі стала легендарнай. Можна, менавіта ашчаджаючы па дробязях, Ермакова сабрала грошы на яшчэ адзін катэдзж, цяпер у «новых Драздах»? Старую хату яна перапісала на дачку, а сама будуюцца на беразе вадасховішча.

Яшчэ адзін фінансіст, былы віцэ-прэм'ер, а цяпер кіраўнік Банка развіцця, **Сяргей Румас**, доўгі час жыў з вялікай сям'ёй на ўскрайку Калодзішчаў, далёка ад іншых чыноўнікаў. У Вяснінцы ён будзе бліжэй да наменклатуры. Будаўніцтва ідзе актыўна, Новы год Румасы змогуць сустрэць у сталіцы.

Працяг на старонцы 4.

Вяснінка побач з Драздамі: чыноўнікі

Працяг са старонкі 3.

Кантраляваць банкіра змога дзяржаўны сакратар саюзнай дзяржавы, грамадзянін Расіі **Грыгорый Рапота**, які больш за 30 гадоў свайго жыцця аддаў замежнай выведцы ў савецкім КГБ і расійскім ФСБ.

У генеральнага пракурора **Аляксандра Канока** жыллёвае пытанне вырашылася надзвычай хутка. Чыноўнік нарадзіўся ў Гродне, але кар'еру рабіў у Мінску, амаль два дзесяцігоддзі працаваў вайсковым суддзёй. У 2012-м ён займеў кватэру ў навабудзе ва Уруччы, за некалькі крокаў ад праспекта Незалежнасці. А праз некалькі месяцаў атрымаў і зямлю пад будаўніцтва ў Вяснінцы.

У кампанію чыноўнікаў нейкім чынам трапіў і бізнэсмен **Іван Буракоўскі**. Алкагольны кароль пазалетаў аб'яднаў свой аконны бізнэс з кампаніяй Юрыя Чыжа. Ягоны ўчастак адсутнічае на схеме, вынесенай на разгляд на грамадскія слуханні, аднак у рэальнасці існуе.

Квартал сілавікоў

Наступная група катэджаў будзе пабудаваная на заходнім баку Вяснінкі, у наваствораным Сёмкаўскім завулку. Бліжэй да берага забраніраваў сабе месцы пад будаўніцтва «сілавы блок». Кампанія падабралася ўплывова.

Разжалаваны за «плюшавы дэсант» былы галоўны памежнік краіны **Ігар Рачкоўскі** цяпер працуе першым віцэ-прэзідэнтам Нацыянальнага алімпійскага камітэта. Ён — бацька пяцёрых дзяцей! Таму

Раздача кватэр — пяць гадоў з канфіскацыяй

Год таму былы «мэр» Гомеля Віктар Піліпец быў асуджаны на пяць гадоў пазбаўлення свабоды з канфіскацыяй маёмасці. Яго вінавацілі ў злоўжыванні ўладай і службовымі паўнамоцтвамі. 24 жыллыя памяшканні былі прададзеныя па цэнах істотна ніжэй за рынкавыя. Кватэры размяркоўваліся паміж сваякамі і знаёмымі фігурантаў справы.

Вікторыя Азаранка яшчэ нядаўна была першай ракеткай свету. Яна стала жыве за мяжой.

Сяргей Булыгін — намеснік старшыні біятлоннай федэрацыі. Ягоны кіраўнік — старшыня КДБ, Валерый Вакульчык — жыве непаладэ.

сем катэджаў, аднак адно з месцаў дагэтуль вольнае.

На астатніх надзелах збіраецца пасяліцца надзвычай разнастайная публіка. **Алег Румо** — адзін з самых вядомых беларускіх дактароў. Гэта ён першым у Беларусі выканаў аперацыю па перасадцы печані — хірургі працаваў 12 гадзін! У 2010 годзе Румо ўзначаліў створаны Рэспубліканскі навукова-практычны цэнтр трансплантатцыі органаў і тканак. У свае 44 гады ён ужо абараніў доктарскую дысертацыю і атрымаў званне «Заслужанага доктара Беларусі».

Побач з ім знаходзіцца адзіны ўчастак, які быў набыты, а не выдадзены рашэннем Мінгарвыканкама. Загадкавы

пакупнік, у сваю чаргу, аддаў надзел рынкавым коштам пад паўмільёна даляраў усяго за \$8 тысяч. Цяпер ім валодае **Алівера Нядзелькавіч**, прадстаўніца сям'і **Карычаў** — самых багатых бізнэсменаў Сербіі часоў Слабадана Мілошавіча. Багацце Карычаў тады ацэньвалася ў \$4 мільярды. Сям'я вядзе ў Беларусі некалькі буйных будаўнічых праектаў, напрыклад «Маяк Мінска». Адзін з братоў, Багалюб, за фінансавыя махінацыі быў аб'яўлены ў вышук, але атрымаў прытулак у Расіі. Іншы, Драгамір, лчыцца ганаровым консулам Беларусі ў Сербіі.

Дом сербаў будзе дабудаваны ўжо хутка, як і катэдж міністра адукацыі **Сяргея Маскевіча**. Гродзенскі рэктар пераехаў у сталіцу ў сярэдзіне 2000-х, калі стаў дэпутатам. У палаце прадстаўнікоў Маскевіч быў адным з самых актыўных, узначаліў камісію па міжнародных справах, але пастаянна выказваўся і па пытаннях адукацыі. У Мінску міністр паспеў пабудавать кааператыўную кватэру ў Сухараве, а цяпер замахнуўся і на свой дом.

Намеснік старшыні Дзяржкантролю **Леанід Анфімаў** будоўлі фактычна непачынаў. Сваю кар'еру ураджэнец Уладзімірскай

Алег Румо — адзін з самых таленавітых беларускіх дактароў.

Шматдзетная сям'я Сяргея Румаса.

Рачкоўскія маглі б будавацца і як шматдзетная сям'я. Як, дарэчы, і Румасы, у якіх чацвёрта дзяцей. Што праўда, старэйшы іх сын ужо паўналетні.

Старшыня КДБ **Валерый Вакульчык** доўгі час жыў у панэльніцы ў сталічным спальным раёне Сухарава. Вялікую трохпакаёўку ён пабудоваў праз кааператыў.

Побач атрымаў надзел міністр па надзвычайных сітуацыях **Уладзімір Вашчанка**. Ураджэнец Комі, у сталіцу Беларусі ён пераехаў з Магілёва, дзе доўгі час узначальваў абласное ўпраўленне МНС. Мяркуючы па ўсім, свайго жылля ў Мінску ён не меў, бо быў прапісаны... на тэрыторыі адной з пабудов прэзідэнцкай рэзідэнцыі «Дразды».

Намеснік кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта **Валерый Міцкевіч** прыйшоў у ведамства з пасады дырэктара Нацыянальнага цэнтра заканадаўства і прававых даследаванняў. А да гэтага быў суддзёй і намеснікам міністра юстыцыі.

Ад доктара да дэпутата

Праз дарогу ад іх, паводле плана забудовы, меркавалася пабудавать

Будоўля Сяргея Маскевіча пачалася хутка, але цяпер запаволілася.

атрымалі зямлі на \$10 мільёнаў

вобласці Расіі перадусім рабіў у Мінгарвыканкаме, аднак паспеў папрацаваць і намеснікам кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта.

Небудуеца пакуль і папярэднік Анфімава ў Дзяржкантролі **Аляксандр Агееў**. Знаходжанне чыноўніка ў «спісе на зямлю» выглядае дзіўным — іншыя ўчасткі перадусім раздалі службоўцам пры пасадах. А былы міністр энергетыкі быў на вышынні гадоў дзесяць таму. Цяпер Агееў — усяго толькі малазаўважны дэпутат ад Шклоўскага раёна.

Ураджэнец Луганскай вобласці, міністр унутраных спраў **Ігар Шуневіч**, атрымаў участак апошнім, літаральна некалькі месяцаў таму. За апошняе дзесяцігоддзе былога міліцэйскага следчага паспелі перакінуць у КДБ, дзе ён змагаўся з карупцыяй і арганізаванай злачыннасцю, а пасля зноў вярнуць у МУС.

Падарожжа па Вербнай

Яшчэ адна вуліца, Вербная, таксама ствараецца з нуля (глядзі карту). На ёй паўстануць 24 новыя катэджы, пасярод якіх пакінуць некалькі старых хат. «Комплексную рэканструкцыю квартала» планавалася скончыць да сакавіка 2014 года, але будаўнікам яшчэ працаваць і працаваць. Пасля дажджу прабрацца па вяснінкаўскім бездарожжы можна хіба што на МАЗе. Але гэта хвалюе толькі мясцовых жыхароў, чые хаты не пайшлі пад знос.

Яны расказваюць, што ўлады спрабавалі «раскруціць» багатых наваёлаў на будаўніцтва дарогі і правядзенне камунікацый за свой кошт, але тыя нібыта праігнаравалі

Беларускаму настаўніку з сярэднім заробкам давядзецца працаваць каля 150 гадоў, каб набыць па рынкавым кошце такі ўчастак, як у міністра адукацыі Сяргея Маскевіча. А тады яшчэ задоў 30 — і дом паставіць.

прапанову.

41-гадовы **Андрэй Швед** — самы малады сярод вяснінкаўскіх чыноўнікаў-наваёлаў. Вось ужо год ён ачольвае наваствораны Дзяржаўны камітэт судовых экспертыз. Як і многія суседзі, у элітны пасёлак Швед пераедзе з кааператыўнай кватэры, пабудаванай падчас будаўнічага буму канца 2000-х.

Менавіта Швед курыраваў расследаванне справаў аб забойстве журналіста Бябеніна і аб выбуху ў метро.

Другая пасля Надзеі Ермаковай жанчына-чыноўніца ў Вяснінцы — **Марыяна Шчоткіна**. Яе дзяцінства і маладосць прайшлі каля Мурманска, адкуль у сярэдзіне 1980-х Шчоткіна прыехала ў Мінск і стала настаўніцай фізікі. Катэджам цяперашні міністр працы і сацыяльнага забеспячэння здолее забяспечыць сваю сям'ю напoўніцу. Суседзі кажуць, што брыгада будаўнікоў стала працуе на яе ўжо некалькі месцаў.

Пра кіраўніка «Белнафтахіма» **Ігара Жыліна** заўважылі іншае. Суседзі заўважылі, што, па дзіўным супадзенні, будаўнічыя матэрыялы да яго на ўчастак прывозяць пераважна ўначы. Жылін з'явіўся ў Беларусь ўсяго пяць гадоў таму. Расійскі менеджар да таго, як Лукашэнка паклікаў яго кіраваць «Гродна-Азотам», працаваў у Грузіі.

Побач паселіцца яшчэ адзін уплывовы бізнэс-кіраўнік. **Анатоль Гусараў** узначальвае «Белавія» ўжо 18 гадоў. Зрэшты, авіяцыйны ўраджэнец Бранскай вобласці прысвяціў усе жыццё.

Ніводнай згадкі пра дзейнасць міністра фінансаў **Андрэя Харкаўца** няма ўжо амаль паўгода. Ён нават не трапіў у новы склад Рады бяспекі, куды чыноўнік на ягонай пасадзе мусіць уваходзіць па змоўчанні. Паводле чутак, Харкавец знаходзіцца на лячэнні за мяжой. Як і Гусараў, ён не любіць мяняць працу — у сістэме Міністэрства фінансаў Харкавец ужо працуе 29 гадоў.

Суседа ім падбіралі па тым жа прынцыпе. Кіраўнік Белстата **Уладзімір Зіноўскі** няспынна

Міністр па надзвычайных сітуацыях Уладзімір Вашчанка пабудаваны раней за астатніх.

Ашчадная Надзея Ермакова раіла жанчынам абмежавацца аднымі туфлямі, а цяпер атрымала самае дарагое месца — на беразе возера.

Віцэ-прэм'ера Міхаіла Русага радуе не толькі хлеб, але і новае жыллё.

Старшыня КДБ Валерый Вакульчык дорыць вінтоўку алімпійскай чэмпіёнцы Дар'і Домрачавай. Яе чакае месца ў будучых Драздах №3?

займаецца статыстыкай ужо 33 гады.

Валерый Іваноў зрабіў выдатную кар'еру — ад заатэхніка да віцэ-прэм'ера і, галоўнае, гендырэктара «Беларускай калійнай кампаніі». А пасля пакаціўся назад. Цяпер ён кіраўнік шматпакутнага «Белкапсаюза». Дарэчы, у чыноўніка тры адукацыі, ён спецыяліст па сельскай гаспадарцы, паліталогіі і ў кіраванні. На вуліцы Вербнай у Вяснінцы Іваноў пабудаваны хутэй за ўсіх.

Для параўнання, **Андрэй Уцарын** атрымаў зямлю ў той жа дзень, што і Іваноў, але вышэй за падмурак пакуль не падняўся. У ахове Лукашэнкі ён амаль ад пачатку прэзідэнцтва — з 1995 года. А апошнія сем гадоў узначальвае службу аховы.

Яшчэ адзін новы жыхар Вяснінкі — першы намеснік старшыні Вярхоўнага Суда **Аляксандр Федарцоў**. Гэты суддзя вядомы тым, што вынес расстрэльны вырак Дзмітрыю Канавалаву і Уладзіславу Кавалеву.

«Могілки дыназаўраў»

Пераходзім на адваротны бок вуліцы, дзе сабралася мноства

адстаўнікоў.

Аляксандр Бароўскі апошні раз узгадваўся як кандыдат на старшынства ў назіральнай радзе холдынга «БелРосАўта». Былы кіраўнік «Белнафтахіма» ў свой час лічыўся адным з галоўных кандыдатаў на пасаду прэм'ер-міністра. Але апынуўся на лаве падсудных. Бароўскага пасадзілі на пяць гадоў, але выпусцілі праз паўгода. Лукашэнка прызначыў яго дырэктарам МАЗа, дзе яго праца была паспяховай.

Міхаіл Матусевіч паспеў пабыць віцэ-спікерам савета рэспублікі і старшынёй Мінскага гарадскога савета дэпутатаў.

З высокімі пасадамі развіталіся і двое калісыці ўплывовых сілавікоў. Ураджэнец Азербайджана, былы міністр унутраных спраў **Анатоль Куляшоў** (пад ягоным «кіраваннем» была разогнаная Плошча-2010) захварэў на рак, а пасля курса тэрапіі ўладкаваўся дарадцам у выканкам СНД.

А вось кар'ерны памежнік, старшыня КДБ **Вадзім Зайцаў** пайшоў працаваць генеральным

У чарзе на паляпшэнне жыллёвых умоваў стаяць больш за 24 тысячы шматдзетных сем'яў. Агулам у чарзе — 773 тысяч сем'яў і грамадзян.

дырэктарам у аператара кабельнага тэлебачання «Космас-ТБ». Ён, дарэчы, нарадзіўся ва Украіне. Суседзі-адстаўнікі атрымалі зямлю яшчэ падчас знаходжання пры ўладзе.

Уладзімір Андрэйчанка ўсё яшчэ на высокай пасадзе, хоць і дэкаратыўнай. Апошнія шэсць гадоў ён ачольвае палату прадстаўнікоў, а да таго амаль 15 гадоў кіраваў Віцебскай вобласцю. Андрэйчанка і цяпер жыве ў Драздах, але не ў кватэры ў элітным пяціпавярховіку.

Доктар тэхнічных навук **Анатоль Русецкі** спецыялізуецца на электронным машынабудаванні. Пасля адстаўкі з пасады кіраўніка Акадэміі навук застаўся ў савеце рэспублікі, тут ён намеснік старшыні.

Вяснінка побач з Драздамі: чыноўнікі

Працяг на старонцы 6.
Працяг са старонкі 5.

Кампанію адстаўнікоў разбаўляюць старшыня Камітэта дзяржкантролю **Аляксандр Якабсон** (яшчэ за савецкім часам ён узначальваў Светлагорск, а ў 2000-х — Гомельскую вобласць) і віцэ-прэм'ер **Міхаіл Русы**. Ён паспеў пабыць міністрам прыродных рэсурсаў, двойчы — міністрам сельскай гаспадаркі і дэпутатам.

Не чыноўнікі

Асабліва сцю забудовы Драздоў быў той факт, што ніводзін прадстаўнік творчай інтэлігенцыі зямлі так і не атрымаў. У Вяснінцы ж пару ўчасткаў для людзей культуры ўсё ж пакінулі.

Сярод мастакоў уганараванымі аказаліся **Віктар Альшэўскі** і **Уладзімір Зінкевіч**. Разам з Віктарам Савічам яны сталі лаўрэатамі Дзяржаўнай прэміі за серыю гістарычных партрэтаў для Гомельскага палацава-паркавага комплексу. Зінкевіч, сярод іншага, вядомы і тым, што прадмову да ягонага альбома напісаў «збройны барон» Уладзімір Пефціцеў.

Зямлю займеў і спявак **Анатоль Ярмоленка**. Да стварэння дома ён падышоў з размахам. Ужо цяпер пабудова нагадвае старажытны амфітэатр.

Яшчэ некалькі гадоў таму да людзей культуры можна было б аднесці былога артыста і дырэктара Купалаўскага тэатра **Генадзя Давыдзьку**. Аднак, стаўшы кіраўніком Белтэлерадыёкампаніі, ён адышоў ад культуры і заняўся зацятай прапагандай. «Глыбока перакананы, што інтэлігентнасць і ўлада — рэчы несумяшчальныя», — заяўляў у свой час Давыдзька. Але калі высокая пасада паклікала...

Тэлевізійным прапагандыстам улады заўсёды рады. У Драздах на адным участку дазволілі пабудаваць два катэдзжы

Дарогі яшчэ няма, але будоўля ідзе няспынна.

СЕРГЕЙ КУЗІШІН

цяперашняму кіраўніку АНТ Рыгору Кісялю, а ў Вяснінцы паселіцца адвезены вядучы **Юрый Казіятка**. Цяпер ён узначальвае Сталічнае тэлебачанне.

Апроч Вікторыі Азаранкі, у Вяснінцы паселяцца яшчэ двое спартсменаў. Фрыстайліста **Аляксея Грышына** аддзячылі за перамогу на зімовай Алімпіядзе-2010 у Ванкуверы. А ягоны калега па зборнай **Антон Кушнір** атрымаў зямлю авансам, яшчэ да перамогі ў Сочы-2014.

Адметна, што літаральна за месяц да атрымання ён скардзіўся у інтэрв'ю, што ледзь выжывае ад зарплаты да зарплаты. Затое цяпе мае зямлю коштам паўмільёна!

Ненарматыўны акт

Рашэнні, праз якія раздаваліся ўчасткі, засталіся па-за ўвагай грамадскасці. Яны адносяцца да ненарматыўных актаў, таму не праходзяць экспертызы ў Міністэрстве юстыцыі і не трапляюць у агульнадаступны Нацыянальны рэестр прававых актаў. Напрыклад, кіраўнік Белтэлерадыёкампаніі Генадзь Давыдзька атрымаў зямлю ў Вяснінцы рашэннем Мінгарвыканкама №3855/1 ад 22 снежня 2011 года.

Дзе можна азнаёміцца з гэтым дакументам? Паказаць яго «Нашай Ніве» копію дакумента ў Мінгарвыканкаме адмовіліся. «У сувязі з тым, што запытання рашэнні не змяшчаюць інфармацыі, якая датычыцца непасрэдна вас, задаволіць ваш запыт не можам», — адказаў кіраўнік спраў Мінгарвыканкама Мікалай Котаў.

Як тлумачаць юрысты, пры патрэбе сталічныя ўлады накіруюць гэты дакумент у суд альбо магчымым «зацікаўленым асобам» — напрыклад суседзям, якія мяркуюць, што Давыдзька незаконна забраў у іх частку агарода.

Закрытая цана

Менавіта ў гэтых таямнічых рашэннях прапісваюцца падставы для выдзялення надзелаў. Можна, чыноўнікі выкупілі зямлю па кадастравай цане? Альбо за сімвалічную адну базавую велічыню? Альбо ўвогуле задарма? Інфармацыя закрытая ад грамадства.

Звернемся да досведу папярэднікаў. Калі ў сярэдзіне 2000-х забудоваліся Дразды, прапанову аб будаўніцтве

Андрэй Уцюрин — ценя Аляксандра Лукашэнкі.

атрымаў акадэмік Аляксандр Вайтовіч, на той момант старшыня савета рэспублікі. На выбар былі прапанаваныя два тыповыя праекты катэдзжаў, узгадвае ён. Аднак Вайтовіч адмовіўся: «Зразумеў, што з маім заробкам будаўніцтва не паяцну». Ці трэба было плаціць за зямлю? На жаль, Вайтовіч дакладна не памятае. Але кажа, што вырашыў адмовіцца толькі калі даведаўся пра кошт самога будаўніцтва.

Цікава, што прапановы аб будаўніцтве тады рабіла Кіраўніцтва справаў прэзідэнта.

За чые грошы?

Катэдзжы ў Драздах чыноўнікам цэнтралізавана будаваў «Трэст Прамбуд». Ахвотныя маглі ўзяць крэдыты на аплату працаў. Напрыклад, тагачасны віцэ-прэм'ер, а цяперашні кіраўнік Адміністрацыі прэзідэнта Андрэй Кабякоў узяў валютны крэдыт на \$120 тысяч пад заклад дома.

Такія тыповыя катэдзжы прапановалі будаваць чыноўнікам, але яны вырашылі быць арыгінальнымі і замовілі новыя праекты.

атрымалі зямлі на \$10 мільёнаў

Дадзеныя, прыведзеныя ў расследаванні, атрыманыя з адкрытых крыніц. «Наша Ніва» ніколі не карысталася нічыімі інфармацыйнымі «злівамі» і не ўдзельнічае ў «войнах кампраматаў».

А вось новаму пакаленню лукашэнкаўскай эліты даводзіцца самім наймаць будаўнікоў. За якія грошы, калі ўзвядзенне нават сучаснага драўлянага дома пад ключ каштуе ад \$80 тысяч, але ў рэальнасці значна больш?

Паводле заканадаўства, льготныя крэдыты на будаўніцтва пакінутыя толькі для некаторых катэгорый грамадзянаў. Гэта шматдзетныя сем'і, жыхары інтэрнатаў, маладыя сем'і, адораная моладзь... — і тое пры ўмове іхняй малазбяспечанасці.

Асобная магчымасць пакінутая для сілавікоў, прычым фактычна для любых, ад КДБ да пракуратуры. Яны могуць будавацца пад 5% гадавых. Некаторыя з вяснінкаўскіх навасёлаў маглі праскочыць у гэтую заканадаўчую шчыліну. Але хапае тут і цывільных чыноўнікаў.

Па словах жыхароў Вяснінкі, льготныя крэдыты выдзяляюць усім ахвотным элітным землеўласнікам. Пацвярджэння гэтай інфармацыі пакуль няма. Дакладнасць з'явіцца, калі хапа 6 першыя з чыноўнікаў дабудуюць катэджы і афіцыйна ўвядуць іх у эксплуатацыю. Тады дадзеныя пра іхнія крэдытныя дамовы з банкамі трапяць у дзяржаўны рэгістр нерухомасці.

Ці забярэ Ладуцька зямлю ў Ладуцькі?

Вялікая колькасць участкаў, выдзеленых чыноўнікам, дагэтуль стаіць пустая — ва ўласнікаў не даходзяць рукі да будоўлі. Паводле прэзідэнцкага ўказа №520 ад 11 лістапада 2011 года, на тое, каб дабудаваць дом, гаспадарам даецца тры гады. Адлік вядзецца з 1 сакавіка 2012 года. Іншымі словамі, Мікалай Ладуцька, чый участак на дадзены момант стаіць цалкам пустым, мусіць дабудавацца да 1 сакавіка 2015 года. Да гэтага дня патрэбна, каб ў дома былі падмурак, сцены і дах.

Міма касы

Сярод вышэйшай наменклатуры засталася няшмат уплывовых чыноўнікаў, якія не засвяціліся сярод уласнікаў зямлі ні ў Драздах, ні ў Вяснінцы. Кагосьці наша расследаванне проста не выявіла. А магчыма, нехта падчас «раздачы» працаваў на нізкай пасадзе ці быў занадта маладым для такога. А нехта, можа, і адмовіўся, бо палічыў несумленным атрымліваць такі гонар. Так, мы не зафіксавалі міністра абароны Юрыя Жадобіна, старшыню Канстытуцыйнага суда Пятра Міклашэвіча, старшыню савета рэспублікі Анатоля Рубінава, міністра юстыцыі Алега Сліжэўскага.

Няма пакуль участкаў у старшыні Следчага камітэта Валянціна Шаева, старшыні Мінскага аблвыканкама Сямёна Шапіры, кіраўніка Аператыўна-аналітычнага цэнтра Сяргея Шпегуна. Але гэта пакуль тлумачыцца не іх грамадзянскай сумленнасцю, а тым, што яны толькі нядаўна атрымалі свае пасады.

Прапагандысты Юрий Казіятка (ягоны дом на фота) і Генадзь Давыдзька будуць суседзямі.

Самы арыгінальны праект — у Анатоля Ярмоленкі. У двары будзе міні-амфітэатр.

Аднак заканадаўства прадугледжвае шэраг адтэрміновак. Напрыклад, калі Ладуцька не паспее да вызначанага тэрміну, ён зможа звярнуцца да мясцовых уладаў (чытай — да сябе) з просьбай даць яму на будоўлю яшчэ два гады, спаслаўшыся на цяжкі матэрыяльны стан, хваробу, адсутнасць у краіне ці іншую ўважлівую прычыну. Калі зноў не атрымаецца, то можна будзе закансерваваць будоўлю яшчэ на тры гады. І толькі пасля заканчэння гэтага тэрміну ў нядабайнага гаспадара канфіскуюць зямлю і перададуць яе камусьці іншаму.

Нетыповыя праекты

На стэндах, выстаўленых падчас грамадскага абмеркавання забудовы Вяснінкі, былі намалёваныя два віды тыпавых катэджаў. Меркавалася, што новыя гаспадары абяруць адзін з гэтых варыянтаў. Аднак ужо цяпер бачна, што катэджы чыноўнікаў зусім не падобныя да прапаноў архітэктараў. Ці ёсць у гэтым парушэнне? Як тлумачаць юрысты, калі праект прайшоў зацвярджэнне, ніхто не будзе патрабаваць, каб гаспадары вярталіся да першаснай прапановы.

Цана пытання

У пачатку 2009 года на адкрыты аўкцыён выстаўляліся некалькі свабодных участкаў, па 7—8 сотак у Драздах. Іх стартавая цана дасягала \$130 тысяч. У Мінскім гарадскім цэнтры нерухомасці «Нашай Ніве» адмовіліся паведаміць, за колькі ў выніку былі прададзеныя надзелы, спаслаўшыся на «камерцыйную таямніцу».

З таго часу кадастравая цана зямлі вырасла, і, паводле ацэнкі на

канец 2012 года, квадратны метр зямлі ў Вяснінцы цяпер каштуе \$191. Чыноўнікі атрымалі вялікія надзелы, па 12—15 сотак. Фактычна кожнаму — як мінімум па \$230—290 тысяч. Пры пераліку на ўсю Вяснінку — каля 10 мільёнаў. Рэальная цана зямлі нашмат большая, суседнія ўчасткі з хатамі пад знос прадаюцца па \$600—700 тысяч.

Гатовыя катэджы ў Вяснінцы на продаж не выстаўленыя, але іх рынкавая цана перавышае \$1 мільён. Але колькі каштуе ляльнасць чыноўнікаў і разуменне, што яны адчуваюць сябе ў фінансавым неаплачаным абавязку? Неацэнна.

Ягор Марціновіч

Жыхары Драздоў

У Драздах у свой час атрымалі жыллё больш за 50 чыноўнікаў. Некаторыя з іх з цягам часу перапісалі катэджы на жонак ці дзяцей.

Абельская Ірына — кіраўніца Рэспубліканскага клінічнага медыцынскага цэнтра
Бамбіза Іван — у свой час віцэ-прэм'ер

Бардзюжа Мікалай — генеральны сакратар Арганізацыі Дамовы аб калектыўнай бяспецы, расіянін
Батура Барыс — у свой час старшыня Мінаблвыканкама

Васілевіч Рыгор — у свой час генеральны пракурор

Галавану Віктар — у свой час міністр юстыцыі

Дражын Уладзімір — у свой час віцэ-прэм'ер

Ермакова Надзея — старшыня Нацбанка

Ерын Леанід — у свой час старшыня КДБ, пасля працаваў у Расіі

Захараў Міхаіл — хакейны трэнер

Іванчанка Мікалай — у свой час намеснік кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта

Кабякоў Андрэй — кіраўнік Адміністрацыі прэзідэнта

Калінін Анатоль — віцэ-прэм'ер

Камяноў Віктар — у свой час старшыня Вышэйшага гаспадарчага суда

Канаплёў Уладзімір — у свой час старшыня палаты прадстаўнікоў

Кісель Рыгор — кіраўнік АНТ

Корбут Мікалай Мікалаевіч — у свой час кіраўнік спраў прэзідэнта

Косінец Аляксандр — старшыня Віцебскага аблвыканкама

Курачкін Генадзь — у свой час міністр архітэктуры і будаўніцтва

Латыпаў Урал — у свой час кіраўнік Адміністрацыі прэзідэнта, расіянін, пасля працаваў у Расіі

Макей Уладзімір — міністр замежных спраў

Мальцаў Леанід — старшыня памежнага камітэта

Мартынаў Сяргей — у свой час міністр замежных спраў

Мясніковіч Міхаіл — прэм'ер-міністр

Навіцкі Генадзь — у свой час прэм'ер-міністр

Навумаў Уладзімір — у свой час міністр унутраных спраў, расіянін, пасля працаваў у Расіі

Нявыглас Генадзь — у свой час кіраўнік Адміністрацыі прэзідэнта

Папкоў Аляксандр — у свой час віцэ-прэм'ер

Папоў Вадзім — у свой час старшыня палаты прадстаўнікоў

Паўлаў Міхаіл (памёр) — у свой час старшыня Мінгарвыканкама

Паўлоўскі Аляксандр — у свой час старшыня памежнага камітэта

Поўны Фёдар — святар

Пракаповіч Пятро — віцэ-прэм'ер

Праляскоўскі Алег — міністр інфармацыі

Пяткевіч Наталля — памочніца прэзідэнта

Радзькоў Аляксандр — першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта

Рыбакоў Валянцін — намеснік міністра замежных спраў, у свой час памочнік Аляксандра Лукашэнка

Селязнёў Аляксандр — у свой час міністр архітэктуры і будаўніцтва

Сідорскі Сяргей — у свой час прэм'ер-міністр

Сукала Валянцін — старшыня Вярхоўнага суда

Сухарэнка Сцяпан — у свой час старшыня КДБ

Сямашка Уладзімір — першы віцэ-прэм'ер

Тапузідзіс Павел — бізнэсмен

Таўпянец Эдуард — у свой час першы намеснік міністра энергетыкі

Ткачоў Сяргей — у свой час памочнік прэзідэнта

Тозік Анатоль — віцэ-прэм'ер

Цалко Уладзімір — міністр прыродных рэсурсаў

Чыж Юрый — бізнэсмен

Шаўцоў Віктар — бізнэсмен

Шпілеўскі Аляксандр — старшыня мытнага камітэта

Шайман Віктар — кіраўнік спраў прэзідэнта

Ярмошына Лідзія — старшыня Цэнтральнай выбарчай камісіі.

Лябедзька ідзе ў прэзідэнты

Палітык пераабраўся кіраўніком Аб'яднанай грамадзянскай партыі.

На з'ездзе Аб'яднанай грамадзянскай партыі, які адбыўся ў Мінску 31 мая, вызначаўся не толькі старшыня арганізацыі, але і чалавек, які прадставіць АГП на наступных прэзідэнцкіх выбарах.

Спіс для галасавання быў вельмі шырокім, у яго ўвайшло аж 33

Анатоль Лябедзька

Нарадзіўся ў 1961 годзе ў вёсцы Трылес Стаўпецкага раёна. Скончыў факультэт гісторыі і французскай мовы Мінскага педінстытута, у 1993 — юрыдычны факультэт БДУ. Дэпутат Вярхоўнага Савета 12-га і 13-га скліканняў. Ад 2000 года — старшыня АГП. За Плошчу 2010 года быў кінуты ў «Амерыканку», але ў красавіку адпушчаны. Прашэнне на імя Лукашэнкі не падпісаў. Неаднаразова за сваю дзейнасць адбываў пакаранні на Акрэсціна. Жанаты, мае сына.

прозвішчы. Найбольшую колькасць галасоў набралі Анатоль Лябедзька, былы дэпутат Вярхоўнага Савета Аляксандр Дабравольскі, а таксама гамяльчук Васіль Палякоў. Урэшце было вырашана, што ў працэдурцы вызначэння адзінага кандыдата ад АГП будзе ўдзельнічаць Анатоль Лябедзька.

Нагадаем, што на выбарах-2010 АГП рэпрэзентаваў эканаміст Яраслаў Раманчук. У 2005 годзе Анатоль Лябедзька прайграў гала-

саванне аб вызначэнні адзінага адпавядаючага Мілінкевічу.

Лябедзька — гэта другі адпавядаючы палітык, які выказаў жаданне ўдзельнічаць у прэзідэнцкіх выбарах-2015. Раней аб такой магчымасці заяўляў лідар «Гавары праўду», пэат Уладзімір Някляеў. Шмат размоваў адносна ўдзелу ў выбарах Вольгі Карач з Віцебска, аднак сама яна пакуль не пацвярджае іх.

Зміцер Панкавец

Фотафакт

«Смерць крамлёўскім акупантам!»

У знак пратэсту супраць падпісання ў Астане дамовы аб стварэнні Еўразійскага эканамічнага саюза актывісты Вольга Бурневіч, Вольга Жураўлёва і Сяргей Качура 29 мая выйшлі на Кастрычніцкую плошчу Мінска з плакатам «Смерць крамлёўскім акупантам!». Праз некалькі хвілін прыехаў аўтобус з АМАПам. Актывісты былі затрыманыя і дастаўлены ў Цэнтральнае РУУС. Бурневіч і Качуру адпусцілі без складання пратаколаў. А Жураўлёву назаўтра пакаралі штрафам у пяць базавых велічыняў (750 тысяч рублёў).

Часопіс «Планета» ад імя Беларусі прызнаў анексію Крыма?

Праўладнае выданне надрукавала мапу Украіны без паўвострава.

Намесніца галоўнага рэдактара Таццяна Мураўёва назвала гэта... выпадковасцю: «Мы не пераследавалі пры стварэнні вокладкі палітычных пытанняў... Але вы ж разумееце, калі б мы выбралі іншы варыянт мапы — да нас былі б пытанні, чаму мы выбралі яго. Артыкул прысвечаны кантынентальнай частцы Украіны і не тычыцца пытанняў Крыма».

На заўвагу наконт магчымасці дыпламатычнага скандалу паміж Кіевам і Мінскам, які пакуль не прызнаў анексіі Крыма РФ, спадарыня Мураўёва адзначыла, што ў рэдакцыі будзе абмеркаваны гэты момант, каб у будучым быць больш пільнымі.

«Планета» зазвычай расказвае пра падзеі ў свеце ў антыамерыканскім і антызаходнім рэчышчы, не ва ўсіх артыкулах пазначаюцца аўтары. Пад артыкулам «Клані Украіны» ў апошнім нумары аўтарства таксама не ўказанае.

Алесь Кіркевіч

Collegium Civitas
www.civitas.edu.pl

Якасць на вышыні!

- Еўрапейскі дыплом
- Патранат Польскай Акадэміі Навук
- Гарантыя нязменнай аплаты

tel.: +48 22 656 71 89
admissions@collegium.edu.pl
Калегіум Сівітас, Рэспубліка Польшча, г. Варшава

ТАА «Ірвінга Група», УНП191751509

Цяслярскія ПРАЦЫ

Шафы-купэ, пярэдні пакой, кухня, гардэроб, ды інш.
Зборка корпуснай мэблі.
Беларускамоўным — зніжкі.

8044 4619020 (VELCOM)
8029 5579006 (МТС)

ІП Дашкевіч Д.В., УНП 691599592

Фотафакт

У гасцях у цешчы

Карэспандэнты Tut.by пагутарылі з цешчай Лукашэнкі, Аленай Фёдараўнай Жаўняровіч. Той самай, якую кіраўнік краіны ў інтэрв'ю з Ксеніяй Сабчак назваў «сябрам чалавека».

А любімы зяць да яе заязджае, прычым не адзін. На здымку з яе архіва злева направа: тэнісны трэнер **Сяргей Цяцерын**, старэйшы сын кіраўніка дзяржавы **Віктар Лукашэнка**, дзяўчына, падобная да спявачкі **Алены Ланской**, сам **Аляксандр Лукашэнка**, тэлеведучая **Паліна Шуба**, бізнэсмен **Аляксандр Шакуцін**. На пярэднім плане — цешча **Алена Фёдараўна** і асабістая доктарка Лукашэнкі **Святлана Канахэнка**.

Настаўнікі, вучні і бацькі заступіліся за **дырэктарку гімназіі**.

У мінскай гімназіі №17 адбываецца гісторыя нечуванай салідарнасці. Пасля звальнення дырэктаркі Рамуальды Машук гатоўнасць сысці разам з ёй выказалі амаль усе настаўнікі. Яны ўпэўненыя, што педагог пакінула пасаду не добраахвотна.

Рамуальда Машук стала дырэктаркай гімназіі №17 пяць гадоў таму. 31 мая камітэт па адукацыі Мінгарвыканкама падпісаў заяву аб яе сыходзе з пасады. Калектыву гімназіі адрэагаваў некалькімі дзясяткамі заяваў аб звальненні ў знак салідарнасці з Машук.

У гімназіі ўпэўненыя, што супрацоўнікі адміністрацыі Ленінскага раёна прымушалі дырэктарку звольніцца. Кажуць, вінаваты канфлікт — Машук паскардзілася на незапланаваную праверку падчас летніх іспытаў у мінулым годзе. З таго часу нібыта і пачаўся «цкаванне» кіраўніка.

Але акалічнасці супрацьстаяння невядомыя. Калегі тлумачаць, што Машук не выносіла прыватных справы на абмеркаванне ў калектыве. Нават калі хадзілі чуткі пра яе магчымае звальненне.

Чакаюць на працы

У самой гімназіі пануе няпэўнасць. Датэлефанаваўца да Рамуальды Машук не

Усе за аднаго

атрымліваецца. Сітуацыю тлумачыць намесніца дырэктара Марына Постнікава: Машук больш не дырэктарка, яе абавязкі выконвае намеснік па выхаваўчай рабоце Сяргей Жукоўскі.

Постнікава кажа, што калектыву не губляе надзеі на вяртанне Машук на пасаду: «Мы спадзяёмся, што яна вернецца. 31 мая ў нас быў сход, сустрэча з прадстаўнікамі адміністрацыі Ленінскага раёна. Прысутнічалі амаль усе педагогі. Тады нам і абвесцілі, што заяву Машук афіцыйна падпісалі. Чыноўнікі таксама пачулі меркаванне калектыву. Нам сказалі, што проста аднавіць на працу Рамуальду Машук нельга. Цяпей ёй дзевяцце зноў праходзіць усю працедуру вылучэння на пасаду, ад пачатку і да канца... Вярнуць дырэктарку не абяцалі. Мо пра гэта ўвогуле ўзгадалі, каб супакоіць калектыву. Але такая магчымасць існуе.

Я не разумею гэтага сітуацыі. Дапусцім, яна напісала заяву. Але які начальнік звольніць дырэктара школы няпрэдадні экзаменаў? Хто ім выкручваў рукі падпісаць заяву на звальненне ў дзень яе падачы? Маглі папрасіць дапраца-

ваць да канца кантракта. Відаць, хтосьці моцна жадаў яе сыходу».

Чыноўнікі каментароў на конт сітуацыі ў гімназіі не даюць. Адказная за адукацыю намесніца старшыні адміністрацыі Ленінскага раёна Галіна Шкода параіла звярнуцца ў камітэт па адукацыі Мінгарвыканкама. А намесніца старшыні камітэта Марыя Кіндзірэнка праз сваіх падначаленых параіла звяртацца з усімі пытаннямі ў адміністрацыю Ленінскага раёна.

Звальненні не прыняла

Тры дзясяткі заяў аб звальненні ў знак салідарнасці так і не былі падпісаныя.

«Пакуль мы ўсе спадзяёмся, што Рамуальда Раманаўна да нас вернецца. — кажа Постнікава. — Звальненні, мабыць, пойдучы пазней, калі мы зразумеем, што ў нас не будзе дырэктара». «Гэтага дырэктара», — дадае яна.

Падчас сустрэчы з настаўнікамі чыноўнікі Ленінскай райадміністрацыі хацелі пабачаць, хто выказаў падтрымку дырэктарцы. Але, па словах калег, Машук катэгарычна адмовілася гэта рабіць, каб абараніць калег ад маг-

чымых рэпрэсій. Яна прадэманстравала стос заяваў, прыкрыўшы імяны.

«Чыноўнікі хацелі пагутарыць з кожным настаўнікам асобна, але педагогі выступілі супраць. Сказалі, маўляў, ці гаварыце адразу з усімі, ці не гаварыце ні з кім», — кажа Постнікава.

«Усе проста ў шоку»

Вучні гімназіі №17, апытаныя «НН», таксама аднагалосна падтрымліваюць былую дырэктарку. У сацсетках яны перапошчваюць фота гімназіі з надпісам «Адзін за ўсіх, усе за аднаго» і не разумеюць, чаму Машук сышла.

Дар'я: «Я вучуся ў гэтай гімназіі з першага класа. Калі я сюды прыйшла, стан школы быў жудасны. Стары, пабіты будынак без нармальнага стадыёна і актавай залы. Пасля актавай зала год была на рамонце! Кашмар і жак. Я думала, што ўсе школы ў паўразбураным стане... Але як толькі ў школу прыйшла Рамуальда Раманаўна Машук, усё змянілася.

За тры месяцы ў нас зрабілі цудоўную актавую залу, найлепшы ў Мінску стадыён, сталовую па апошняй модзе! Я ніколі не ду-

Да свайго прыходу ў гімназію №17 Рамуальда Машук працавала ў беларускамоўнай гімназіі №28 у Серабранцы.

мала, што ў школе можа быць так прыгожа!

Паліна: «Рамуальда Раманаўна — цудоўны дырэктар. Яна паставіла ў кожны клас камп'ютары, у класе інфарматыкі павесілі інтэрактыўную дошку. Пасля яе звальнення ўсе проста ў шоку!»

Лера: «Наша Рамуальда Раманаўна хоць і строга, але добрая! Дзякуючы ёй, нашы музычныя класы сталі выступаць па свеце. Нядаўна хор з нашай гімназіі ездзіў на выступ у Парыж».

Кірыл: «Настаўнікі, вучні і іх бацькі на баку Рамуальды Раманаўны, бо гэты чалавек добра сумленна ставіўся да сваёй працы.

Кірыла Хілько

Памёр хлопчык-«матылёк»

Пеця Надточы пакутаваў ад **рэдкага захворвання**.

6-гадовы хлопчык памёр 31 мая. Некалькі апошніх месяцаў ён правёў у бальніцы. Як паведамілі ў дабрачынным фондзе «Шанс», у Пеці адкрыўся ўнутраны крывацёк, што і стала прычынай смерці.

Ахвяраванні на лячэнне Пеця Надточы з Вілейкі збіралі ўсёй краінай. У яго было рэдкае генетычнае захворванне — булэзны эпідэрмаліз у цяжкай форме. Звычайна знешні слой скуры ў чалавека злучаецца з больш глыбокімі слаямі. Праз генетычныя парушэнні ў хворых эпідэрміс не «трымаецца» за іншыя слаі. У выніку ў Пеці ад на-

раджэння былі пухіры на скуры і слізгістых. Утварацца яны маглі самі па сабе альбо нават ад нязначнага дакранання да хлопчыка. Іскура адслывалася. Дзяцей з такім захворваннем называюць матылькамі: скура ў іх такая ж крохкая, як і крылы гэтых насякомых.

Для Пеці гэта былі вялікія пакуты. Ён не мог гуляць з дзецьмі: пухіры лопаліся і пакідалі раны, якія не загойваліся. І яго

даводзілася пастаянна перавязваць спецыяльным матэрыялам. У яго былі пашкоджаны і ўнутраныя органы. Ён не мог нават хадзіць — не выпростваліся ножкі. А на руцэ пачалі зрастацца пальчыкі...

Мама Пеці спрабавала спраўляцца з горам разам з бабуйай — бацька хлопчыка не жыў з сям'ёй. Дапамагалі сябры. Але гэтага было недастаткова. І яна звярнулася да люд-

зей. У Беларусі, як і ў суседніх краінах, гэтае захворванне не даследаванае. У спецыялізаванай клініцы ў нямецкім Фрайбургу дзецямі-«матылькамі» займаюцца шмат гадоў. Туды вазілі і Пеця, назбіраўшы грошы на абследаванне ўжо за два тыдні. Але патрабавалася далейшае лячэнне. І ў Беларусі працягвалі збіраць грошы да апошняга.

Сяргей Макарэвіч

Два веласіпедысты сутыкнуліся на веладарожцы, дзяўчына загінула

23-гадовая Наталля падымалася на горку, а 41-гадовы мужчына спускаўся.

Яго родныя кажуць, што ён літаральна на секунду павярнуў галаву, каб пабачыць, ці паспяваюць за ім яго родныя. Асвятлення на веладарожцы тут няма. Не было і ліхтарыкаў на роварах. Дзяўчына каталася адна.

Каля «Мінск-Арэны», ля Крупецкай царквы, ёсць маляўнічыя ўзгоркі. Веладарожка кружыла па іх. Адчуванне пры яздзе фантастычнае, асабліва дзеям падабаецца. Аднак ровары разганяюцца да вялікіх хуткасцяў.

«Я адшукала сям'ю мужчыны, які збіў Наташу, і паразмаўляла з яго дачкой, — расказала сяброўка нябожчыцы Вольга «Нашай Ніве». — Сям'я тлумачыць, што бацька літаральна на секунду павярнуў галаву, каб паглядзець, ці едуць родныя за ім. Ад сутыкнення Наташа павалілася, стукнулася галавой аб асфальт».

Усё гэта здарылася а 23.30 24 мая, было ўжо поначы.

Наташа спачатку была ў прытомнасці. «Хуткая» забрала яе ў бальніцу, і, наракаюць сябры, дзяжурны доктар, магчыма, паставіўся да сітуацыі не зусім сур'ёзна. Тамаграфію, у прыватнасці, зрабілі не адразу. Але ўначы На-

ташы горшала і горшала.

«Як паказаў здымак, ад удару асколкі чэрапа трапілі ў мозг. Таму шанцаў не было. Наташа ўпала ў кому, з якой не выйшла», — расказвае яе сяброўка.

Цяпер следчыя ацэньваюць дзеянні дактароў.

«Яна была хатнім, спакойным дзіцём, моцна любіла бацькоў, — расказвае яе сяброўка. — Грала на фартэпіяна. У яе засталіся бацькі і старэйшы брат».

Наталля скончыла Эканамічны ўніверсітэт, пасля чаго ўладкавалася на працу ў Мінфін.

«Праводзіцца праверка абставінаў здарэння з удзелам двух равараў, — паведаміў прадстаўнік упраўлення Следчага камітэта па Мінску Аляксандр Герасімаў. — Няма прамых відавочцаў здарэння, цяпер іх шукаюць».

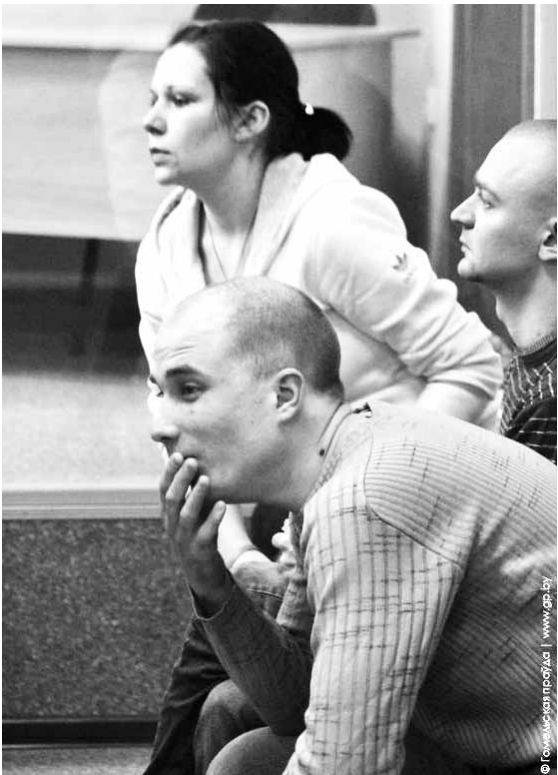
Герасімаў адзначыў, што мінчук, 1973 года нараджэння, не з'ехаў з месца здарэння, насуперак таму што пішуць у сацыяльных сетках знаёмыя загінулай. Ён аказаў дапамогу дзяўчыне і сам выклікаў «хуткую».

«У дзяўчыны не было бачных пашкоджанняў. Таму медыкі яе шпіталізавалі ўсяго толькі з падозрэннем на ЧМТ. Памерла дзяўчына 25 мая», — расказаў Герасімаў.

Сяргей Макарэвіч

Сілавікі праслухоўвалі тэлефон забойцы, але так і не папярэдзілі трагедыю

У Гомелі вынеслі прысуд па справе забойства рэпетытаркі.

На лаве падсудных аказаліся маладая пара і сябар сям'і. Яны спланавалі, а затым і забілі 23-гадовую Марыну Аляксандраву.

На судзе выявілася, што мабільнік Антона, арганізатара забойства, праслухоўваўся сілавікамі. Чакалі ад яго магчымых парушэнняў закона. Якіх? На судзе так і не паведамілі. Адназначна, не разлічвалі на забойства. А размовы ж ён веў канкрэтныя. Але пра ўсё ад пачатку.

Марына Аляксандрава працавала рэпетытарам. Адукаваная, ветлівая. Ведала некалькі моў. Але вырашыла заняцца каратэ. На секцыі і пазнаёмілася з Антонам. Пасябравалі. Але хутка дзяўчына ўпэўнілася, што

яе новы знаёмы — не той чалавек, з якім яна хоча мець сур'ёзныя адносіны. Гэта былі людзі нібы з двух розных светаў: яна — інтэлігентная выкладчыца, ён — пацан з раёна без вышталёных манераў. І Марына вырашыла разарваць адносіны. Толькі малады чалавек не адчуў, што чужы для каханай — хацеў яе вярнуць. Хадзіў за ёй, прасіў пагаварыць, пагражаў. Адзін раз нават пабіў, за што пасля адседзеў на сутках. І калі «мірныя» спосабы ў яго арсенале скончыліся, узяўся помсціць.

«Кахаў Марыну... Гэта з'ядала мяне знутры. З гэтым разладам я не мог справіцца. Я эгаіст і цынік. Але таксама хачу кахаць і быць каханым. Проста мне не пашанцавала», — так няхітра Антон тлумачыў свой учынак пасля на судзе.

Некалькі месяцаў ён распрацоўваў план. Адкрыўся

знаёмаму Паўлу — той выклікаўся дапамагчы. А ўжо калі была выкапаная магіла ў Веткаўскім раёне, іншыя дэталі абдумалі, Павел расказаў пра іх сакрэт маладой жонцы Кацярыне. І яна, маці дваіх дзяцей (аднаму хлопчыку тады было 1,8 месяца, другому — 3 гады), узялася паўдзельнічаць у забойстве.

У адзін з летніх дзён 2013 хаўруснікі вырашылі дзейнічаць: пад выглядам зацікаўленых у рэпетытарстве Марыну выклікалі на кватэру бабулі Каці. Жанчына тады была ў шпіталі. І як толькі дзяўчына пераступіла парог, на галаву ёй накінулі хустку, а Антон ударыў па галаве. Цела закруцілі ў поліэтыленавыя пакункі ад будаўнічага смецця (у кватэры акуралі ішоў рамонт), затым у дыван. І вывезлі на машыне ў лес пад Веткай. Усё зрабілі так, як дзясяткі разоў маглі бачыць у міліцэйскіх серыялах.

На судзе Кацярына прасіла не караць яе сурова — прыкрывалася дзеткамі. І разам з мужам спіхвала ўсю віну на Антона: маўляў, ён прымусяў іх дапамагаць, а адмовіцца не змаглі праз боязь помсты. Толькі суддзя не палічыў раскаянне шчырым. У тэлефонных размовах, між іншым, яна цынічна абмяркоўвала акалічнасці планавага забойства. Маладая мама непакоілася, што ў кватэры будзе стаяць «непрыемны пах» ад трупа. Фонам чутны дзіцячыя галасы, а размова часам перарывалася мільмі заўвагамі: «Дзімачка, ідзі сюды! Дзімачка, пара спаць!»

...Галоўны арганізатар забойства атрымаў 15 гадоў калоніі, яго хаўруснікі — па 13 гадоў. Абвінаваўца ж прасіў больш: ад 17,5 да 21,5 гадоў. Родныя Марыны будуць абскарджваць прысуд — лічаць пакаранне змяякім.

Юлія Шымкевіч

Застрэліў жонку ў шлюбную ноч на вачах у цешчы

І спрабаваў забіць сябе.

Пара з Буда-Кашалёва пражыла разам некалькі гадоў. А цяпер вырашылі атрымаць штамп у пашпарце: распісаліся ў ЗАГС. Адзначалі ўрачыстасць дома. Нападлітку і ў добрым настроі праводзілі гасцей. Але выпітае абвастрыла ранейшыя праблемы. І калі жонка запаліла цыгарэту, муж узяўся яе ўшчуваць. Маўляў, абяцала ж кінучь гэтую шкодную звычку. Мо маладая і адказала нешта крыўднае, і 35-гадовы муж не стрымаўся. Схапіў стрэльбу і пальнуў каханай у

галаву. А затым прыставіў рулю сабе да горла — але толькі пакалечыўся: куля затрымалася ў паднябенні.

Усё адбывалася на вачах у цешчы. Яна, як апамяталася, выклікала «хуткую дапамогу» і міліцыю. Але дачка сканала на месцы, а зяця шпіталізавалі. Ён знаходзіцца ў бальніцы пад канвоем.

Вядома, што муж быў паліўнічым, і стрэльба ў яго была зарэгістраваная. Апошнім часам ён ездзіў на заробкі ў Расію. Дзяцей у пары няма.

Кастусь Матушыч

Цяжкія сямейныя адносіны

Падобная трагедыя адбылася на мінулым тыдні ў Мінску. 64-гадовы муж прыехаў на працу да 50-гадовай жонкі — у Цэнтр карэкцыйна-развіваючага навучання і рэабілітацыі Заводскага раёна. І расстраляў яе з пісталета. Вярнуўся ў машыну, што прыпаркаваў непадалёку, і застрэліўся сам. Як адзначылі ў Следчым камітэце, матывы такога учынку ляжаць у «плоскасці сямейна-бытавых адносін».

Сцісла

Страціла памяць

21-гадовая студэнтка Дар'я Шайко знікла ў Брэсце 25 мая: выйшла з інтэрната па цукар і не вярнулася. З сабой не ўзяла ні мабільнік, ні дакументы. Знайшлі дзяўчыну на наступны дзень на ўзбочыне дарогі ў Нясвіжскім раёне непрытомнай — за 200 км ад Брэста. Цялесных пашкоджанняў медыкі ў яе не выявілі. Але Дар'я страціла памяць. Цяпер яна абследаецца ў Мінску.

Зарэзаў медсястру

Каля крамы ў аграгарадку Лясны ў Мінскім раёне 29-гадовы мужчына 11 разоў ударыў нажом 41-гадовую медсястру. Яна памерла ў рэанімацыі праз гадзіну. Нападніка затрымалі. Жанчына акурал вярталася з працы ў абласной клінічнай бальніцы. Прычына здарэння высвятляецца.

Маланка забіла пастуха

41-гадовы вясковец пасвіў стагак кароў на пашы каля в. Велямічы на Століншчыне, калі пачалася навалніца. Пастыпаўся ў вагончык, каб схаватца ад непагадзі. Але туды ўдарыла маланка, і пастух загінуў. Загінуў і сабака, што ляжаў пад вагончыкам. А другога пастуха, які не паспеў зайсці ўнутр, толькі адкінула — ён застаўся жывы.

Кіроўца-пачатковец падбіў трох выпускнікоў

Вучні выпускнога класа адной са школ Гродна ішлі па вуліцы Рабочай у напрамку набярэжнай Нёмана, а насустрач ім імчаўся «Нісан». 18-гадовы кіроўца разганяўся на жвіровым пакрыцці і ўрэзаўся ў металічную агароджу, зачэпіўшы трох адзінаццацікласнікаў. Хлопец і дзве дзяўчыны шпіталізаваны. Малады кіроўца атрымаў правы толькі два месяцы таму.

КМ

Генадзь Бураўкін сышоў з марай пра беларускую Беларусь

Паэта Генадзя Бураўкіна не стала 30 мая а 7.30. Пра тое, што ў яго рак ныркі, 77-гадовы паэт даведаўся на пачатку студзеня, падчас абследавання ў бальніцы. Усе гэтыя чатыры месяцы пра хваробу ведалі толькі блізкія сябры паэта, ён не хацеў агучваць гэта.

Пад «Калыханку», напісаную ім, засьняла некалькі пакаленняў маленькіх беларусаў. Яго дбаннямі беларускае тэлебачанне ў 1980-х пачало рабіцца нацыянальным.

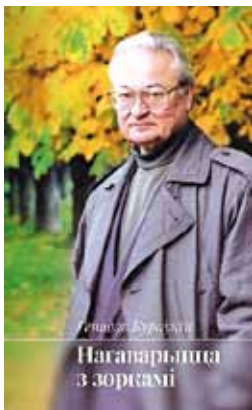
Пра апошні месяц жыцця паэта піша Сяргей Шапран.

Генадзь Мікалаевіч пазваніў 15 мая і папрасіў прыйсці да яго, асабліва не адкладваючы. У яго было некалькі просьбаў, у тым ліку ён прасіў падрыхтаваць кнігу яго апошніх вершаў. Праз некалькі дзён Бураўкін даў і назву — «Нагаварыцца з зоркамі». «Я ведаю, што гэта мая апошняя кніга, — гаварыў ён. — Гэта для мяне абсалютна ясна. І таму хачу, каб гэтая кніга адпавядала таму настрою, які быў у мяне ў душы. Вось якой я яе гартаў у сваёй душы, якой змог зафіксаваць, такой яна і павінна застацца». Іншым жа разам дадаў: «Рабі яе як чарговую маю кнігу, а не як пасмяротную. Пасмяротныя будуць пасля». І неаднойчы яшчэ потым падкрэсліваў: гэтая кніга — самае дарагое, самае важнае для яго. Гэта і было галоўнае жаданне яго апошніх дзён.

Усебеларускі з'езд за Незалежнасць

собраў грамадзянскую супольнасць Беларусі ў 2000. Яго прычынай была пагроза незалежнасці, якая ўзнікла пасля падпісання дамовы аб стварэнні саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі. Генадзь Бураўкін быў сустаршынёй з'езду.

Апошні верш Бураўкіна

Людміла Кашкурэвіч

У кватэры настыйлай
Я шукаю прытулку ў мальбе...
Мой адзіны,
Мой мілы,
Навучы мяне жыць без цябе.

Я хаджу, як сляпая,
Пераблытаўшы ночы і дні.
Мне цябе не хапае.
Ты хоць зрэдку мне ціха шапні.

Як набрацца мне сілы,
Каб не згаснуць у чорнай журбе?
Мой адзіны,
Мой мілы,
Навучы мяне жыць без цябе!..

21.XII.2013 г.
Мінск

Другая просьба была звязаная з тым, што ён не паспеў напісаць успаміны, і таму цяпер прасіў прыходзіць да яго штодня, каб ён мог гаварыць пад запіс. Зрэшты, вялікіх гутарак ужо не атрымлівалася — сілы з кожным днём пакідалі яго. Тым не менш, для яго было важным пра нешта распавесці, нешта падсумаваць. Да прыкладу, калі мы былі ў Бураўкіна разам з Міхасём Скоблам і заўважылі Генадзю Мікалаевічу, што жыццё яго пражыта недарэмна, ён гэта не аспрэчваў: «Не, не дарэмна. Гэта я смела скажу, таму што тры рэчы, якія я зрабіў, робяць мне гонар: гэта тое, што я стварыў нацыянальнае Беларускае тэлебачанне; тое, што ўдзельнічаў у абароне Быкава; трэцяе — кантрэс за Незалежнасць». Менавіта гэтыя тры гісторыі свайго вялікага жыцця Бураўкін і лічыў цяпер, перад самым сыходам, найістотнымі падзеямі ўласнага лёсу.

Зрэшты, апроч мары паспець убачыць сваю апошняю кнігу, Генадзь Мікалаевіч назваў яшчэ адно жаданне: «Я мару, — казаў ён, — я імкнуся да беларускай Беларусі. Але гэта пакуль што не адбылося». І ў адказ на пытанне: «Аднак, на Вашу думку, гэтая беларуская Беларусь некалі ўсё ж будзе?» Бураўкін дадаў: «Хачу, каб была, але гэтая вера слабая».

З тым ён і пайшоў у незваротны свой апошні шлях — з новай пазытыўнай кнігай «Нагаварыцца з зоркамі», сігнальным экзэмплярам якой з'явіўся за тры дні да яго смерці, і з хай і слабой, але тым не менш верай у тое, што некалі яна ўсё-такі будзе — гэтая беларуская Беларусь.

Сяргей Шапран

Спачванні праз nn.by

Схілю галаву перад паэтам! Прашу родных і блізкіх прыняць маё спачуванне!

Леанід Дранько-Майсюк

Чорны год, увесць у жалобе. Спадарыня Юля, спадары Аляксей, Павал, Арсень і ўсе блізкія яму людзі (а іх шмат), трымайцеся. Вечная памяць выдатнаму і такому сучаснаму Паэту.

Лявон Баршчэўскі

Чытаю, а ўвуслу стаіць голас Генадзя Мікалаевіча. Здаецца, няма-ла размаўлялі, але пра многае так і не пагаманілі. Слёзы самі цякуць з вачэй. Вечная памяць.

Анатоль Сідарэвіч

Быкаў, Барадулін, Бураўкін. Тры апошныя беларушчыны, тры вялікія Беларусы. Генадзь Мікалаевіч апошнія гады быў і за сябе, і за іх. Да апошняга працаваў і змагаўся. Балюча ўсведамляць, што і яго ўжо няма з намі — разумнага, прстойнага, чалавечнага. Ніколі не забудзем!

Валянцін Голубеў

Светлая памяць шчыраму Беларусу, самаму лірычнаму Паэту роднай старонкі, сардэчнаму Чалавеку. Паплач, мая душа, найскрушнаю слязою...

Кастусь Севярынец

Вельмі сумная навіна. Светлая памяць.

Зміцер Вішнёў

Кожны раз плачу, чытаючы «Малітву» Генадзя Бураўкіна. Шлю спачуванне родным Генадзя Мікалаевіча і ўсёй краіне ад сяброў Грамады беларускай культуры ў Маскве і ад сябе асабіста. Найлепшыя адыходзяць... Жывым

Юлія ДАРАШКЕВІЧ

Ён мог стаць беларускім Бразайскасам

«Бураўкіну даводзілася чуць папрокі ў тым, што ён «быў пры пасадах». Але ніхто не скарыстаў сваю прыналежнасць да савецкай, камуністычнай эліты з гэткай карысцю для Беларусі, як Бураўкін.

У 32 гады ён робіцца ўласным карэспандэнтам «Правды» — і пасылае ў рэдакцыю артыкул Зянона Пазняка ў абарону забудовы гістарычнага цэнтра Мінска. Бураўкіна прызначаюць галоўным рэдактарам часопіса «Малодосць» — і ён друкуе Быка-

ва і Караткевіча. Нарэшце, ён узна-чальвае Дзяржтэлерадыё — і стварае беларускае нацыянальнае тэлебачанне. Фармуецца нацыянальная свядомасць пакалення, якое потым уздыме сцяг Адраджэння.

...Ён быў адзіным, хто рэальна мог зрабіць беларускім Бразайскасам. Пасля жніўня 1991-га ў Вярхоўным Савеце XII склікання за яго прагаласавалі 6 і камуністы, і апазыцыя БНФ. І ён быў ужо са сваім талентам пераконваць і шукаць кампрамісы

без здрады галоўнаму — здолеў утрымаць Беларусь ад саскокавання ў прэзідэнцкую дыктатуру. Бураўкін быў бы гэтым шанцам — калі 6 вясной 1990-га яго не заблакавалі ў Полацку на выбарах у Вярхоўны Савет. Ён то перамог, але напісалі, што ў другім туры на ўчасткі прыйшло менш за 50% выбарцаў.

Але і таго, што зрабіў Бураўкін — хопіць, каб Беларусь памятала яго вечна.

Сяргей Навумчык

Бураўкіна адпелі па-беларуску

ў мінскім Петрапаўлаўскім саборах. Храм быў поўны і не мог змясціць усіх жадаючых. Праводзіць яго ў апошні шлях прыйшлі некалькі соцень чалавек. З сабора цела Бураўкіна праводзілі пад нацыянальнымі сцягамі. Паэт спачыў на Усходніх могілках Мінска, у пантэоне культурных і дзяржаўных дзеячаў Беларусі.

трэба заставацца вартым іх запаветаў.

Таіса Мішчанка

Такі прыемны і сонечны чалавек, з добрымі вачыма і такой прыемнай усмешкай. А якія ў яго «цікаўныя» вочы, яму ўсё было цікава. Спачванні родным і ўсім беларусам.

Святлана Барташэвіч

Пагасла яшчэ адна наша яркая зорка. Але ніколі не згасне святло, якое ён запаліў у душах сваіх суайчыннікаў. Яго гарачыя і прарочыя словы і справы бесмяротныя.

Валянціна Лемцюгова

Верылася, што калі ягоная маці пераўзышла стагадовы ўзрост (а тое,

не сумняюся, апроч спадчыннасці, шчэ і сведчанне вялікай любові да яе), то і сыну Генадзю наканавана доўгажыхарства. Нават з цяжкай анкалогіяй верылася ў цуд. Але мала аказалася проста верыць. За жыццё чалавека, у веліч якога верыш, трэ змагацца пастаянна. Светлая памяць Паэту!

Андрэй Мельнікаў

Дзякуй Вам, Пяняр, за ўсё добрае! Светлая і ўдзячная памяць!

Эдуард Дубянецкі

Светлае імя нашага даўняга сябры Генадзя Бураўкіна будзе зіхцець на далёгладзе беларускае будучыні прываблівым прыкладам жыцця, пра-

жытага паводле прыныцы: «Калі не спяваць аб Радзіме, дык навошта наогул спяваць».

Янка Запруднік, Вітаўт Кіпель

Светлая памяць! Вялікая падзяка за ўсю творчасць і незабыўныя паездкі да маці пад Полацк! Ганаруся, што лёс асвятліў жыццё знаёмствам з гэтым Вялікім паэтам і Беларусам!

Сяргук Тарасаў

Божа, прымі ў сваё валадарства, светлую душу сапраўднага Паэта і Грамадзяніна Беларусі! Спачванні ўсім родным і блізкім людзям ад сям'і Глушаковых.

Агня Глушакова

Штурм віленскага тэлецэнтра: гісторыя хлусні і прапаганды

19 сакавіка Камісія па радыё і тэлебачанні Літвы паставіла забараніць на тры месяцы вышчанне расійскага тэлеканала «НТВ Мир». Прычынаю стаў паказаны дакументальны фільм Аляксандра Сладкова «Прысуджаныя: капкан для групы «Альфа». У фільме праводзіліся паралелі між падзеямі на кіеўскім Майдане і каля віленскай тэлевежы ў 1991. Амерыканская выведка, даводзяць аўтары фільма, спланавала дзве аднолькавыя аперацыі, і ўсе ахвяры былі забітыя снайперамі, якія дзейнічалі пад кіраўніцтвам лідараў апазіцыі.

Галоўная ідэя фільма — «Правы сектар» у Кіеве страляў па сваіх дзеля правакацыі, а апісанне падзей каля віленскай тэлевежы было ў фільме нібыта ў даважку. Хоць большая палова стужкі якраз была прысвечаная Вільні-1991. Там было 14 забітых і 600 параненых, пры гэтым, у адрозненне ад кіеўскіх падзей, не засталася відэадакументаў, па якіх было б бачна, хто і адкуль страляў. Дагэтуль невядомыя акалічнасці гібелі большасці ахвяраў. Гэта з самага пачатку стварала глебу для хлусні.

Адразу пасля трагедыі партыйныя дзеячы і тыя, хто камандаваў аперацыяй — першы сакратар Кампартыі Літвы Буракавічус, сакратар па ідэалогіі ЦК КПЛ Ермалавічус, камандуючы віленскім гарнізонам Усхопчыкі і рэдактарка газеты «Літва Савецкая» Юонене, — звалілі ўсю віну на абаронцаў тэлецэнтра: маўляў, у іх там і зброя была, і катэілі Молатава...

Ларэта, забітая танкам

Болей ці меней былі вядомыя акалічнасці гібелі толькі 23-гадовай Ларэты Асанавічусе, адзінай жанчыны з ахвяраў штурму. Дзяўчына, пахаваная ў шлюбным уборе, стала ў незалежнай Літве сімвалам мірнай барацьбы літоўскага народа з савецкім таталітарным рэжымам, як і ковенскі студэнт Ромас Каланта, які спаліў сябе ў знак пратэсту супраць русіфікацыі і савецкай акупацыі Літвы. Імем Асанавічусе названая вуліца ў Вільні, яе імя і фота ідуць заўсёды першымі ў спісах ахвяр «Студзенскіх падзей». У адрозненне ад іншых загінулых, Асанавічусе пасля атрымання траўмаў ля тэлецэнтра доўгі час знаходзілася ў прытомнасці (і, верагодна, вы-

18-гадовая Ларэта Асанавічусе загінула пад коламі савецкага танка.

Вільня, 1991. Літоўцы спрабуюць спыніць савецкі танк, які трушчыць людзей.

Пахаванне загінулых абаронцаў тэлецэнтра.

жыла б, каб не аўрал, які панаваў у хірургічным аддзяленні віленскага «Чырвонага Крыжа» пасля «навадзення канстытуцыйнага парадку» — 600 параненых за ноч), адказвала на пытанні, што задакументавана на відэазапісах.

Паводле версіі паўстанцаў, якая цяпер з'яўляецца афіцыйна прынятай у Літве, Асанавічусе на момант атрымання траўмаў была ўжо па-за ачапленнем, як і іншыя жанчыны і дзеці, якія выйшлі за ланцуг абаронцаў вежы і проста стаялі і скандавалі лозунгі, замянаючы танкам пад'ехаць да ачаплення (адпаведна, не магла з'яўляцца камбатантам, нават калі прыняць версію Усхопчыка і іншых, што хтосьці там аказваў узброены супраціў). Танк прыціснуў яе бортам, а затым працягнуў уздоўж агароджы. У выніку дзяўчына атрымала пералом крыжа і костак таза, разрывы скуры і цягліц, множныя кровазліцці ў тазавай вобласці і чэраўнай паражніне, разрыву лоннага зрашчэння і брушыны... Яна была дастаўленая ў бальніцу ў прытомнасці, была здольная назваць сваё імя і адрас, пыталася ў дактароў, ці зможа мець дзяцей пасля такіх траўмаў. Той жа ноччу была праапэраваная, а рана ранкам памерла ад унутранага кровазліцця.

Пашкожданні, характэрныя для траплення пад цяжкі транспартны сродак, таксама меліся ў траіх загінулых: Янкаўскаса, Кавалоўскаса і Шымуленіса. Аднак члены Камітэта нацыянальнага выратавання — неканстытуцыйнага органа ўлады, які спрабавалі стварыць прыхільнікі захавання Літвы ў складзе СССР — з першага дня сцвярджалі, што пад танк трапіла адна Асанавічусе.

«Прадалі труп дачкі за бутэльку»

Спачатку была прыдуманая зусім брыдкаверсія: маўляў, Асанавічусе была з сям'і алкаголікаў, памерла з перапою, бацькі яе цела падклалі пад трактар і ў знявечаным выглядзе падкінулі да тэлецэнтра, атрымаўшы за гэта грошы на гарэлку ад лідара партыі «Саюдзіс» Ландсбергіса. Тым часам з характарыстык вядома, што Асанавічусе наогул не піла і на швейнай фабрыцы, дзе працавала, удзельнічала ў гуртку мастацкай самадзейнасці «Dainavos», з якім аб'ездзіла паў-СССР. Бацькі яе жывыя і цяпер, маці, Стасю, часта паказваюць па тэлебачанні, і яна не стварае ўражання алкагалічкі.

Загінула Янкаўскаса таксама выстаўлялі алкаголікам, які стаяў на ўліку ў наркадыспансеры.

Расказвалі, што ён трапіў побач з тэлевежай пад машыну, у п'яным выглядзе перабягаючы дарогу.

Абсурднасць версіі пра п'янства Асанавічусе вымусіла прапагандыстаў змяніць яе. Паводле новай версіі, Ларэта ў машыне хуткай дапамогі казала шафёру, што яе штурхнулі пад танк нейкія людзі, якіх яна ведала. Гэтую версію агучыла, што цікава, адно з першых расійскіх незалежных выданняў «КоммерсантЪ». З'явіліся падрабязнасці: быццам Усхопчык папярэдзваў у мегафон, каб людзі адыйшлі ад агароджы, бо танкі ідуць усялякую, а Асанавічусе і яе сяброўка сядзелі на агароджы і не паслухаліся. Пасля танк зачэпіўся за плот, і абедзве ўпалі проста пад гусеніцы. Толькі паводле той сяброўкі, Тручылюскайце, дзяўчаты не сядзелі, а стаялі каля плота. А танк, прыціснуўшы іх, здаў назад. Нібы спецыяльна часаў па плоце, каб скалечыць.

Не той калібр

Што да ахвяраў з агнястрэльнымі раненнямі, дык Усхопчык і цяпер адстойвае версію, што трупы звезлі ў бальніцу з усёй Літвы, а там ужо стралялі ў мёртвых. Другая версія была распрацаваная паралельна: паколькі ўваходныя адтуліны куляў накіраваныя зверху ўніз, у абаронцаў стралялі свае ж з тэлецэнтра. Больш лагічнае тлумачэнне ў тым, што кулі рыкашэцілі ад брылья будынка і трапілі ў цывільных асобаў, якія стаялі ў ачапленні.

У фільме Сладкова — таксама камітэцкая логіка. Калі на фота самыя першыя байцы літоўскіх сілавых структураў узброеныя вінтоўкамі Мосіна 1930-х гадоў выпуску — значыць, з іх і стралялі снайперы, якія працавалі пад кіраўніцтвам амерыканскіх спецслужбаў. Ну, усё ж, Амерыка не такая бедная краіна, каб не забяспечыць снайпераў зброяй. Дый у 91-м развал Савецкай Арміі дасягнуў такіх памераў, што можна было і танк на бутэльку абмяняць, не тое што снайперскую вінтоўку.

Але галоўнае — у лагічных нестыкоўках, якія ўзнікаюць у фільме. Журналіст Сладкоў пераконвае, што загінулы баец «Альфы», лейтэнант Шацкіх, быў забіты ў спіну абаронцамі тэлевежы, а не сваімі ж, як даказала следства незалежнай Літвы. Маўляў, свае забіць не маглі: Шацкіх ішоў замыкаючым. Пры гэтым не аспрэчваюцца вынікі медыцынскай экспертызы, паводле якой Шацкіх забілі з АК-47, а не з мосінскай трохлінейкі. Шэраг сведкаў казалі, што ў абаронцаў вежы таксама былі аўтаматы Калашнікава. Многія сцвярджалі, што бачылі трасы адкуль здахаў дамоў насупраць вежы, але ніводзін не казаў пра стрэлы з самай вежы. Былы супрацоўнік 6-га аддзела МУС ЛітССР Шульцас сказаў на судзе, што аператыўнікі мелі права праходзіць у кватэры цывільных асобаў і займаць пазіцыі на балконах — для аператыўнай здымкі. Можна, яны і стралялі?

Ізноў жа: калі ў абаронцаў вежы былі «каланы», навошта карыстацца для правакацыйных мэтай вінтоўкамі Мосіна? Чаму Шацкіх забілі з АК-47, астатніх — з трохлінеек? Калі б стаяла мэта забіць канкрэтную асобу, тут «мосінка» будзе лепей за аўтамат Калашнікава. Але, паводле фільма, стаяла задача даказаць крыўдавасць рэжыму і справакаваць рускі пагром і агрэсію супраць савецкіх вайскоўцаў.

Узважанасць «Саюдзіса»

Аднак і Ландсбергіс, і іншыя кіраўнікі «Саюдзіса» разумелі, што савецкае войска ўсё роўна невымерна мацнейшае за тагачасныя літоўскія сілавыя структуры, і наўрад ці яны хацелі, каб сцэнар з этнічнымі пагромамі прывёў да паўтарэння «чорнага студзеня», які быў у Баку ў 1990. Пагромаў у Літве не было ні пасля штурму тэлевежы, ні пасля Медніцкай мытні, развітанне з СССР адбылося мірна: проста з'ехалі без лішніх эмоцый тыя, хто прыныцпова не мог адмовіцца ад таго, што «іх адрас не дом і не вуліца».

Кіраўніцтва «Саюдзіса» як магло пазбягала ўдзелу ў занадта радыкальных акцыях пратэсту. Па тэлебачанні сапраўды было шмат нацыяналістычных лозунгаў, але яно не заклікала літоўцаў рэзаць «рускіх акупантаў». Перад літоўскімі нацыяналістамі стаяла пытанне аднаўлення незалежнасці, а не этнічнай чысткі. Калі б амерыканская разведка хацела рускі пагром — справакавала б, наўнадумаць, што ў іх не мелася выхадаў на крымінальныя групы («хэбры») таго часу, якія складаліся з этнічных літоўцаў.

Сладкоў у сваім фільме намагаўся даказаць, што Ландсбергіс і кіраўнікі сілавых структур Літвы ўчынілі вайсковыя злачынства: выставілі бяззбройных людзей на абарону тэлевежы. Аўтар фактычна прызнаў, што мела месца вайсковая аперацыя, а не падтрымка канстытуцыйнага ці яшчэ там якога парадку, а вежа была аб'ектам непрыяцеля. Паколькі Літва на той момант афіцыйна знаходзілася ў складзе СССР, выходзіць, што Усхопчык, група «Альфа» і Камітэт нацыянальнага выратавання ваявалі з уласным народам. Што на самай справе і было. І, адпаведна, Літва справядліва патрабуе ад Беларусі выдачы вайсковых злачынцаў.

Раман Мамчыц

Ігар Бабкоў. Урывак з рамана.

Францішак любіў казаць, што ён нарадзіўся ў гэтым часе і гэтым месцы толькі дзеля таго, каб пакаштаваць добрай кавы ў прыстойнай кампаніі.

Было, праўда, нясна, жар-туе ён ці гаворыць сур'ёзна: інтанацыя, з якой вымаўлялася фраза, заўважна мянялася ў залежнасці ад гадзіны, пары года, месца, а таксама ад колькасці выпітага каньяку.

Гэтая фраза магла гучаць ціха і спакушальна, у каляровай раскошы восеньскага сутоння. Магла распачна — як званок у хуткую дапамогу. Магла гучаць сціплай канстатацыяй: так, сапраўды, больш нічога не застаецца рабіць у эпоху непапраўнай дэградацыі свету, у часы Калі-Югі, як толькі прыйсці ў кавярню і замовіць гэты кубачак з густой, цёмна-духмянай вадкасцю. І потым доўга сядзець, глядзячы кудысьці далёка, працінаючы позіркамі сцены і эпохі.

Таксама не было ясна, што значыць «прыстойная кампанія»: усе ведалі, што Францішак любіў піць каву адзін.

Зрэшты, я дакладна ведаю, што Францішак зусім не жартваў. Ён гаварыў чыстую праўду.

Было такое месца ў Менску ў халодныя часы. Нават цяпер, калі ўсё змянілася, некаторым людзям — і ў асаблівыя моманты — я прызначаю там спатканні.

Назва была дастаткова простая для эпохі, зачараванай пластыкам і сіліконам: «Хвілінка».

Адкуль яна паўстала, было невядома. Некаторыя думалі, што так пераклалі французска-расейскае бясцётна, іншым чуліся метафізічныя ноткі. «Хвілінка», казалі яны, — гэта само чалавечае жыццё, у якое мы патрапляем зусім не велічна, без фанфараў. З няяснымі мэтамі. І дзе кожны спрабуе знайсці штосьці сваё.

Так, сапраўды, для большасці: смачныя пахі, прадчуванне магчымасцяў, спроба выбарачна. Потым доўгая чарга. Потым каса, дзе трэба за ўсё заплаціць. Потым...

Але не гэта было галоўным.

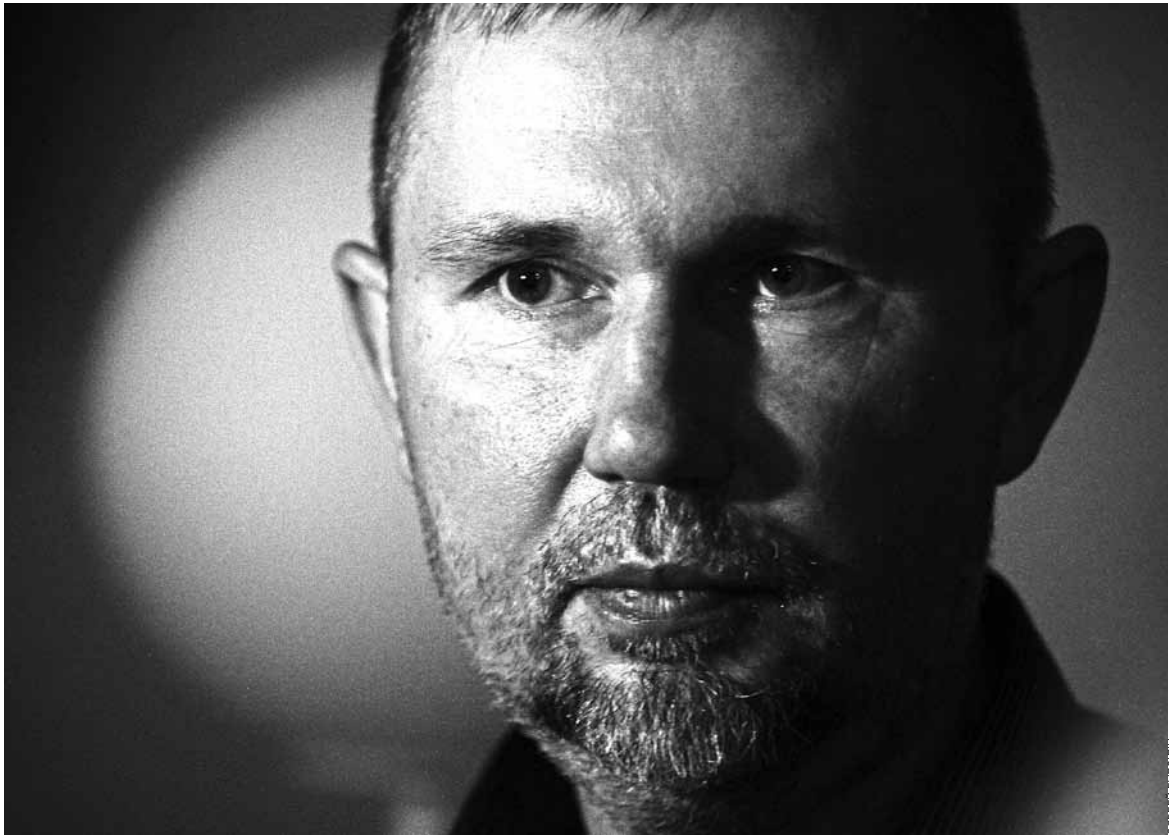
Сюды можна было прыйсці, — так мы тады казалі.

Гэта было дзіўнае месца.

Уласна кажучы, гэта была зусім і не кавярня. Там не было асобнага ўвахода, гардэроба з лостэркам, не было залы са столікамі і афіцыянтамі. Толькі невялічкі барны закуток з трыма стойкамі, — напрыканцы адной з першых менскіх піцэрыяў. У гэтым закутку стаяў каўны апарат, на якім рабілі эспрэса, — таксама адзін з першых у пазнесавецкую эпоху — і, напэўна, найлепшы.

Зрэшты, і гэта яшчэ нічога не тлумачыць. Ясна, былі й іншыя месцы. Былі сапраўдныя

Хвілінка

СЯРГЕЙ ГІСТОРЫЙ

кавярні, былі ціхія куточки ў гастронамах, дзе стаялі каўныя апараты, і ў некаторых кава была някепская. Пад гадзіннікам, альбо на Чырвонай. Часам усе скіроўваліся туды — у пошуках чагосьці новага, незвычайнага. І тады знаходзілі сябе ў іншых дэкарацыях. Напэўна, проста таму, што доўга сядзець — стамляе (так сказаў адзін наш добры знаёмы, калі яго запыталі, навошта ён пацягнуўся ў Кітай з Індыі, адзін, у шостым стагоддзі нашай эры).

Сапраўды, былі розныя магчымасці. Была Халодная кавярня, у сутарэннях пад Палацам мастацтва, дзе каву гатаваць не ўмелі, але дзе можна было чытаць і гаварыць гадзінамі, пакуль не змерзне. Была Звар'яцелая кавярня ў Траецкім, на другім паверсе, дзе гатавалі толькі паўсходняму і дзе весці размову было немагчыма — бо там гаварылі адразу ўсе, голасна, амаль крычалі.

І ўсё ж такі гэты закуток быў асаблівым.

Перш за ўсё асаблівай была прастора.

Гэта было ўзвышша, самае высокае месца горада. І да таго ж, месца разлому.

Менавіта там, у «Хвілінцы», маё жыццё раптам адкрылася мне як кветка: у яго празрыстай

няўцямнасці, загадкавай і незразумелай прысутнасці in-der-Welt.

Як гэта здарылася, я памятаю і цяпер: я стаяў за высокім столікам. Была позняя восеньская раніца 1982 года. Сонца ледзьве прабівалася праз хмары. Я замовіў падвойную, як звычайна, і стаяў за далёкай стойкай, адзін. Горад распачаў працоўны дзень, і цяпер, пасля ранішняй мітусні, крыху аціх, затрымаўся — ці то ў чаканні абеду, ці то ўжо ў прадчуванні вясялай вечаровай ілюмінацыі.

І тут за вакном адбылося штосьці надзвычайнае. Я адчуў гэта ўнутры, усёй сваёй істотай.

Усё раптам знікла.

Я прысеў на падвоканне, мне стала млосна. Але гэта было не проста фізічнае пачуццё, а штосьці больш складанае і насычанае. Амаль неадсюль. Штосьці накшталт сартраўскай pause. Памятаеце, у ягоным рамоне галоўны герой патрапляе ў гэтую пастку.

Усё, што было такім важным, усё, што так ганарылася сваёй трываласцю, імкнулася быць назаўсёды, — усяго гэтага больш не існавала.

Свет павольна адыходзіў ад мяне, згортваўся ў клубочак, знікаў. Гэта было дзіўнае пачуццё: я адчуваў сябе так, як быццам бы свет завіс у маёй свядомасці,

нібы навагодняя цацка на святочнай ялінцы. Яе можна было пагойдаць, можна было пахадзіць вакол, прыгледзецца.

Што здарылася, я так ніколі і не зразумеў.

Можна, раніца была занадта дзіўная, а можа, Леа не пашкадаваў кавы для падвойнай, і кафеін добра-такі ўдарыў па маёй чыстай, яшчэ не нагужанай навакольнай ілюзіяй ранішняй свядомасці.

Усё заставалася такім, як ёсць. Машыны рухаліся ў розных кірунках, кудысьці ішлі людзі, у шапіках прадавалі «Правду» і «Вечерний Минск», піянеры ўскідвалі рукі ў салюце і давалі клятву жыць, як завяшчаў вялікі Ленін, менскае метро рыхтавалася ўпусціць у свае светлыя залы савецкі народ беларускага разліву...

І ў той жа час было ясна, што гэта толькі ілюзія, сон — усяго гэтага насамрэч няма. І неістотна, сніць гэты сон хтосьці канкрэтны, напрыклад Бог, ці гэта калектыўная галоцынацыя ніжэйшага анталагічнага гатунку.

Не, я зусім не спужаўся.

Хаця, напэўна, мусіў. Бо калі ўсё так нетрывала, знікома, не мае аніякага сэнсу трымацца і ўтрымоўваць, не мае сэнсу караскацца разам з усімі, рабіць кар'еру, думаць пра кватэры, да-

Ігар Бабкоў. Хвілінка: Тры гісторыі. — Мінск: Логвінаў, 2013.

чы, пра тое, каб стаць у чаргу па «жыгулі».

Але я, наадварот, адчуў сябе свабодным. Чалавек чамусьці пачынае адчуваць сябе чалавекам, толькі калі ён крыху выпадае са свету. Ці калі свет выпадае з яго.

А потым я стаў абсалютна шчаслівым.

Гэта немагчыма патлумачыць, чаму чалавек, які разумее, што нічога нельга ўтрымаць, становіцца шчаслівым.

Я проста перастаў трымаць — і трымацца.

Спачатку паплылі самыя простыя рэчы: кубачак з кавай, які стаяў на стойцы, раптам прыўзняўся і завіс у паветры, дакладна перада мной. Потым павольна адплыў і ўжо там пачаў павялічвацца ў памерах, змяняць форму, пераўтварацца ў розныя рэчы.

Ён як быццам здзекаваўся з чалавечага спадзявання на ўстойлівасць і зразумеласць свету. Там, на бяспечнай аддаленасці, ён пераўтвараўся то ў кнігу, то ў маленькую дзяўчынку, то ў вялікага цацачнага тыгра. Урэшце ён пераўтвараўся ў мяне самога: я глядзеў на сябе здалёк і загадкава ўсміхаўся.

Потым ад мяне аддзяліліся сны.

Потым — і гэта самае дзіўнае — ад мяне аддзялілася маё Я і таксама пачало знікаць удалечыні. Ці, больш дакладна, тое, што я лічыў сваім я: фрагменты размоваў, важных і няважных, урыўкі успамінаў, лустачкі эмоцыяў.

На пэўны час я застаўся ў адсутнасці, там, дзе нічога няма. Колькі я там прабыў — невядома: там не было часавых адзнакаў, каб свядомасць магла за штосьці зачапіцца.

А потым усё вярнулася.

Я сядзеў на падвоканні, першыя наведнікі замаўлялі штосьці каля барнай стойкі, Леа паставіў кружалку, і зайграла музыка. Білі Холідэй спявала пра няшчаснае каханне, і чамусьці было страшна саладка слухаць яе гісторыю, і нават не проста саладка, а страшна істотна, я разумеў, што няма нічога больш істотнага ў свеце, чым гэтая музыка.

Прэмію Ежы Гедройца атрымаў Бабкоў

У гасцініцы «Вікторыя» абвясцілі найлепшыя прызачныя кнігі мінулага года.

Першае месца і чэк на 10 тысяч еўра ад «Ідэябанка» атрымаў Ігар Бабкоў за раман «Хвілінка. Тры гісторыі». Адметна, што ў дзень уручэння прэміі яму споўнілася 50 гадоў.

«Гэта кніга пра Мінск 1980-х, пра кавярню «Хвілінка», якая рэальна існавала, — просты барны закуток у піцэрыі. Туды прыходзілі наведнікі, аднойчы

туды трапіў і я. Хоць гэта была і лакальная з'ява, там адбываліся важныя для ўсёй Беларусі рэчы, якія адгукнуліся ў 1990-я і ў 2000-я. Гісторыя трох

Досціп

Уладзімір Някляеў на ўручэнні прэміі: «Я не скажу, што ўся кніга Сяргея Верацілы мая любімая, але ў Верацілы ёсць мая любімая фраза — «Прышла вясна, дзеўкі ногі падаставалі».

персанажаў — паэта, змагара і спявачкі, якія знаёмяцца ў гэтай кавярні. Яны пражываюць свае жыцці і са здзіўленнем бачаць сябе зноў на тым самым месцы», — расказвае Бабкоў.

Артур Клінаў і ягоны постмадэрнісцкі раман «Шклата» ацэненыя другім месцам і творчай стыпендыяй на востраве Готланд. У Вінцэса Мудрова трэцяе месца за зборнік апавяданняў «Багун». Ён атрымаў магчымасць прайсці

літаратурную стажыроўку ва Уроцлаве. Прэмію за яго атрымаў сын.

Апроч іх, у шорт-ліст уваходзілі Алена Брава, Сяргей Вераціла і Людміла Рублеўская. У адрозненне ад мінулага года, на цырымонію сабралася няшмат людзей, зала была паўпустая.

Літаратурная прэмія імя Ежы Гедройца заснавана ў 2011 годзе. Прэмія прысуджаецца за найлепшую кнігу, выдадзеную

на беларускай мове ў жанрах мастацкай прозы і эсэістыкі. Раней лаўрэатамі становіліся Павел Касцюкевіч і Уладзімір Някляеў.

ЗП

Ігар Бабкоў

Нарадзіўся ў 1964 у Гомелі. Письменник, філосаф. Скончыў аддзяленне філасофіі БДУ, аспірантуру. Працуе ў Інстытуце філасофіі НАН Беларусі, займаецца сучаснай посткаланіяльнай тэорыяй і гісторыяй філасофіі. Рэдагаваў часопіс «Фрагменты». Аўтар рамана «Адам Клакоцкі і ягоныя цені».

ФУТБОЛ

Тур 11 і 12

6-7 чэрвеня адбудуцца матчы 11-га тура чэмпіянату Беларусі па футболе. У пятніцу гуляюць: «Гомель» — «Тарпеда-БелАЗ» (Жодзіна); «Белшына» (Бабруйск) — «Мінск»; «Слуцк» — «Дняпро» (Магілёў). У суботу: «Дынама» (Мінск) — «Нафтан» (Наваполацк); «Дынама» (Брэст) — «Шахцёр» (Салігорск); БАТЭ (Барысаў) — «Нёман» (Гродна). А ўжо 11-12 чэрвеня пройдуць матчы наступнага тура. У сераду сустракаюцца: «Тарпеда-БелАЗ» — «Нафтан» (Наваполацк); «Дынама» (Мінск) — «Дняпро» (Гомель); «Слуцк» — «Нёман» (Гродна); «Белшына» (Бабруйск) — «Гомель». У чацвер: БАТЭ (Барысаў) — «Шахцёр» (Салігорск) — цэнтральная гульня тура. «Дынама» (Брэст) — «Мінск».

ІМПРЭЗЫ

Фестываль вулічнай культуры і спорту

Minsk Street Gamez — фестываль вулічнай культуры і спорту пройдзе 7 чэрвеня на «Мінск-Арэне» (пр.Пераможцаў, 111). Будзе скейтбордынг, вулічны баскетбол, ролікі, а таксама хіп-хоп музыка.

КАНЦЭРТЫ

«Начныя снайперы»

6 чэрвеня а 19-й у КЗ «Мінск» (Кастрычніцкая, 5) выступіць гурт «Начныя снайперы» з новай праграмай.

«Мамкіны пацеркі»

7 чэрвеня ў клубе «Графіці» (зав. Калініна, 16) грае гурт «Мамкіны пацеркі». Пачатак а 19-й.

ВЫСТАВЫ

«Скульптура: ХХІ»

У Палацы мастацтваў (Казлова, 3) працуе выстава сучаснай беларускай скульптуры «Скульптура: ХХІ». Усе паказаныя ў экспазіцыі творы створаныя ў новым— ХХІ— стагоддзі. Практычна ўсе беларускія скульптары, якія зараз актыўна працуюць, прэзентуюць тут свае творы. Такім чынам, выстава павінна наглядна адлюстравачь самыя сучасныя тэндэнцыі і напрамкі беларускай скульптуры.

Bazinato

У галерэі «Ў» (Незалежнасці, 37А) у тры дні пройдзе персанальны праект

ФЭРА КЛУБ

WARM WB BREEZE

07.06.2014

ПАЧАТАК У 18:00

LITVINTROLL

[ЛІТВІНТРОЛЬ / ФОЛЬК-МЕТАЛ / МІНСК]

КВІТКІ

80 000 - ПЕРАДПРОДАЖ

100 000 - У ДЗЕНЬ КАНЦЭРТА

ДАВЕДКІ

+375 33 684 49 29

+375 29 200 32 97

СЭНДГЛАС

GLASS

[СЭНДГЛАС / БРЭСТ]

metalmap.by

METAL HEADS

BELMETAL.ORG

ultra music

METALSCRYPT.NET

Организатор "Единый Центр Услуг" ООО, УНП 291001883

ЖЫВЫ ГУК

07.06

20.06

21.06

27.06

28.06

Брэст

Warszawa

Liw

Мінск

Камянец-Падольскі

Алесь Камоцкі

9 чэрвеня ў Музеі Янкі Купалы (Купалы, 4) ладзіць канцэрт Алесь Камоцкі. Пачатак а 19-й. Уваход вольны.

«Беларускія краявіды»

Літаратурны музей Максіма Багдановіча (Багдановіча, 7А) запрашае 4 чэрвеня на адкрыццё выставы жывапісу Яна Рыдзькі «Беларускія краявіды». Пачатак а 18-й.

аўдыё-візуальнага даследчыка Bazinato. Перад вамі паўстане мінулае, сучаснасць і будучыня. Аўтар дэтальна разгледзіць людскія мары і жаданні, страх і прагу да жыцця, прыналежнасць цялеснага ды геннацыд багоў. Тры дні як адзінае цэлае: вывучэнне рэальнасці і выдумкі ў пары з Bazinato. 6 чэрвеня — плоскасныя даследаванні. 7 чэрвеня — скульптура, інсталяцыя і відэа. 8 чэрвеня — музычныя і анімацыйныя даследаванні.

ТЭАТРЫ

5 чэрвеня

Беларускай драматургіі — Няное каханне Купалаўскі — Макбет Оперы і балета — Пікавая дама Юнага глядача — Сакрэт сапраўднага сяброўства

6 чэрвеня

Купалаўскі — Пінская шляхта Оперы і балета — Пікавая дама Юнага глядача — Прыгоды Бібігона

7 чэрвеня

Беларускай драматургіі — Дажыць да прэм'еры Лялек — Залаты ключык, або Прыгоды Бураціна

8 чэрвеня

Купалаўскі — Вячэра з прыдуркам Лялек — Малы і Карлсан, які жыве на даху

9 чэрвеня

Беларускай драматургіі — Раскіданае гняздо Купалаўскі — Пан Тадэвуш

10 чэрвеня

Беларускай драматургіі — Адамавы жарты Оперы і балета — Севільскі цырульнік Юнага глядача — Прыгоды Бібігона

11 чэрвеня

Беларускай драматургіі — Нязваны госць Купалаўскі — Офіс Лялек — Малы і Карлсан, які жыве на даху Оперы і балета — Лебядзінае возера Юнага глядача — Беласнежка і сем гномаў

КІНО

Злымі не нараджаюцца

Малефісэнта Жанр: фэнтэзі, казка, драма Рэжысер: Роберт Стромберг У ролях: Анжаліна Джалі, Эль Фанінг, Шарлта Коплі, Лэслі Мэнвіл, Імельда Стонтан, Джуна Тэмпл, Сэм Райлі ЗША, 97 хв.

Чараўніца Малефісэнта жыве ў неадсяжных для людзей балотах разам з чараўнымі істотамі, яна — наймагутнейшая вядзьмарка. Аднойчы яна сустракае хлопчыка Стэфана, які на некаторы час становіцца яе сябрам. Але той мае выключныя амбіцыі — стаць гаспадаром замка. Калі кароль людзей спрабуе захапіць чараўны свет і церпіць паразу, ён гатовы аддаць усё — нават трон і прынцэсу — дзеля помсты Малефісэнце. Стэфан бачыць у гэтым свой шанец і карыстаецца ім... Фільм зняты па матывах казкі Шарля Перо і дыснэўскага мультфільма «Спя-

чая прыгажуня». Змяніўся акцэнт: цэнтрам фільма і галоўнай гераіняй стала Малефісэнта, ролю якой надзвычай удала выканала Анжаліна Джалі. Рэжысёрскі дэбют Стромберга адметны уражвальным, але чакана прыгожым візуальным складнікам, бо ён мае досвед мастака-пастаноўшчыка ў вядомых «Аватары» (2009) і «Алісе ў краіне цудаў» (2010), якія таксама былі амаль цалкам намаляваныя. Тут можна ўбачыць маляўнічы свет, у якім жыве Чараўны народзец і мноства невядомых істот, падказаных казкамі, легендамі і фантазіяй аўтараў. Хоць сюжэт казкі, вядомы амаль кожнаму, расквечаны новымі падрабязнасцямі. Сумаваць не давядзецца ні дзецям, ні дарослым.

Настасся Уласава

Цэлы тыдзень краіну залівала. У Мінску па традыцыі пад ваду пайшла Няміга. Праблемы падтаплення Нямігі знікнуць пасля завяршэння будаўніцтва калектара «Цэнтр» у канцы чэрвеня.

1 чэрвеня ў Мінску прайшла традыцыйная працэсія Божага Цела, у якой узялі ўдзел да 4000 вернікаў. Святую Імшу перад касцёлам Найсвяцейшай Тройцы (Св. Роха) на Залатой Горцы ўзначаліў арцыбіскуп Тадэвуш Кандрусевіч, мітрапаліт Мінска-Магілёўскі.

Кароль Іспаніі Хуан Карлас I адмовіўся ад пасады, яе зойме прынц Феліпе. У Іспаніі кароль з'яўляецца кіраўніком дзяржавы і галоўнакамандуючым, але рэальным кіраваннем краінай займаюцца парламент і ўрад. Каралеўская сям'я злева направа: прынцэса Летыцыя, наследны прынц Феліпе, каралева Сафія, яе ўнучкі інфанта Сафія і Леанор, кароль Хуан Карлас і інфанта Алена.

3 чэрвеня ў Мінску адчынілася 29-я станцыя метро — «Малінаўка». Яна знаходзіцца на рагу праспекта Дзяржынскага і вуліцы Ясеніна.

Анекдоты і жарты

Тым часам ЗША адстаюць ад нас у сферы інфармацыйных тэхналогій. Напрыклад, на сайце адміністрацыі Нью-Ёрка нельга пабачыць графік адключэння гарачай вады.

На экзамене студэнт Кавалеўскі нечакана для сябе выпягнуў ваенны білет.

«Калі ж вы ўжо зразумееце: я не вуліца, я рака», — як бы намякае Няміга пасля кожнага вялікага дажджу.

Навошта расійскія баевікі захопліваюць на Данбасе супермаркеты? Ім Пуцін сказаў, што ў кожным украінскім магазіне прадаюцца танкі і БМП.

Злачынная бэндэраўская кіеўская хунта арганізавала генацыд карэннага чачэнскага насельніцтва Данецка.

Паведамленне расійскіх СМІ: сёння, у выніку абстрэлу верталётамі кіеўскай хунты аэрапорта ў Данецку пацярпела сто мірных жыхароў Гудэрмеса.

Урад ДНР захапіў школу, бо яму тэрмінова патрэбен хоць нехта, хто ведае больш за тры літары.

Пасварыліся з мужам. Не мыю. Не прыбіраю. Не гатую. Божа, толькі б мірыцца не надумаў!

Добрага бухгалтара знайсці цяжка, таму Ве-ра Паўлаўна ўжо дваццаць гадоў лічыцца ў крымінальным вышукі.

«НН» сто гадоў з вамі

У Чыстопалі (Казанская губерня) тамтэйшы спраўнік Ілеўскі захварэў на здзіўную хваробу: вымагаў, каб усе прыходзячыя да яго пераступалі парог правай нагой, каб апіраліся аб стол правым бокам, бралі за ручку правай рукой. Спраўніка аддалі ў бальніцу, і лекары кажуць, што ён хіба ўжо не выздарэе. Газеты называюць яго «ахвярай палітычнага курсу».

«НН». №21. 1914.

Выпускнікі Беларускага ліцэя вытрымалі экзамены экстрэнам. Палова ліцэістаў працягне адукацыю за мяжой, палова — застанецца ў Беларусі. На выпускным балі Ліцэя прысутнічалі дзесячы інтэлігенцыі і прадстаўнікі дыпкорпусу. Ліцэй робіць новы набор.

«НН». №21. 2004.

Наша Ніва

незалежная газета

заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991

галоўныя рэдактары «Нашай Нівы»:
З.Вольскі (1906), А.Уласаў (1906—1914),
Янка Купала (1914—1915), А.Луцкевіч,
У.Знамяроўскі (1920), С.Дубавец (1991—2000).

сакратарка рэдакцыі
шэф-рэдактар
намеснікі галоўнага рэдактара

галоўны рэдактар
заснавальнік

выдавец

ТАЦЫЯНА КУР'ЯН
АНДРЭЙ ДЫНЬКО
ЯГОР МАРЦІНОВІЧ
ЗМІЦЕР ПАНКАВЕЦ
АНДРЭЙ ГЕНАДЗЕВІЧ СКУРКО
ПРЫВАТНАЕ ПРАДПРЫЕМСТВА
«СУРОДЗІЧЫ»
ПРЫВАТНАЕ ПРАДПРЫЕМСТВА
«СУРОДЗІЧЫ»

АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЎ:
220050, Мінск, а/с 537
Тел/факс: (017) 284-73-29, 8-029-613-32-32,
8-029-707-73-29.
E-mail: nn@nn.by
On-line: www.nn.by

Падпісны індэкс:
індывідуальны — 63125
для прадпрыемстваў — 631252

© НАША НІВА. Спасылка на «Нашу Ніву» абавязковая. 8 палос фарматам А2, 4 друк. арк. Друкарня Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/0494179 ад 03.04.2009. Пр. Незалежнасці, 79, 220013, Мінск. Рэдакцыя не нясе адказнасці за змест рэкламных аб'ектаў. Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №248 ад 22 чэрвеня 2009 г., выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь. Юрыдычны адрас: 220030 г. Мінск, вул.Энгельса, 34а. Р/р 3012206280014 у МГД ААТ «Белінвестбанк», Мінск, код 764.

Наклад 8002. Газета выдаецца 48 разоў на год.
Нумар падпісаны ў друк 20.30 03.06.2014.

Замова №2385.
Рэдакцыйны адрас: 220030 г. Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Цана дамоўная.

ISSN 1819-1614

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

917718191610081 14021